

Helsinki

Pitäjänmäen asema

Kasvillisuusinventointi

Helsinki

Maisema-arkkitehtitoimisto Näkymä Oy, Luontotieto Keiron Oy

Pitäjänmäen asema

Kasvillisuusinventointi

Kaupunkiympäristön julkaisu 2022:6

Hanke: Helsingin Pitäjänmäen asema, kasvillisuusinventointi 2021
Toimeksiantaja: Helsingin kaupunkiympäristön toimiala, Petra Rantalainen
Tekijät: Susanna Pimenoff, Niina Alapeteri, Matti Liski, Kuisma Kyyhkynen
Tekstit ja kuvat © Luontotieto Keiron Oy 2021, ellei toisin mainita.
Kartat © Helsingin kaupunki 2021, Maisema-arkkitehtitoimisto NÄKYMÄ Oy
ISSN: 2489-4230 (verkkojulkaisu)
ISBN: 978-952-386-058-2
Etukannen kuva: Asemarakennuksen länsipuolella kasvaa aitaorapihlaja-aidanne. Takana oikealla pilkottaa douglas-kuusi ja vasemmalla puistolehmut.
Takakannen kuva: Näkymä lehmuskujanteen itäpäädyistä kohti asemarakennusta.

Sisällysluettelo

1 Johdanto.....	7
2 Taustatiedot	9
3 Inventointimenetelmä ja luokittelu	11
3.1 Maastotyö	11
3.2 Puiden luokituksesta	12
3.3 Pensaiden luokituksesta	12
4 Asemapuiston puut	15
4.1 Puiston olemukselle tärkeät lehmuksset.....	15
4.2 Rautatieasemille tyypilliset ja merkittävät puut.....	18
4.3 Uudemman aikakauden puuston kerrostumat	21
4.4 Luonnonvaraiset puut	23
5 Pensaat	27
5.1 Merkittävät ja erityisen arvokkaat pensaslajit.....	27
5.2 Ruusujen kirjo	32
5.3 Uudemman aikakauden pensaslajit	33
5.4 Paikalle levinneet pensaslajit	35
6 Ruohovartinen kasvillisuus	37
6.1 Istutetut kasvit.....	37
6.2 Luonnonvarainen lajisto	39
7 Muu havaittu lajisto	41
8 Johtopäätökset.....	43
9 Lähteet.....	45
Kuvailulehti.....	46
Liitteet	47

Liitetaulukko

Liite 1 Puuvartinen kasvillisuus

Liite 2 Ruohovartinen kasvillisuus

Liite 3 Lajilistat

Liite 4 Kuvaluettelo

Liitekartta

Pitäjänmäen aseman kasvillisuuskartoitus 1:500

Kuva 1. Lehmuskujanne kuvattuna idästä länteen. Kujanteen päädyssä pilkottaa asemarakennuksen sisäänkäynti. Oikealla työläiskasarmiin kuuluva vaja. Kuva Niina Alapeteri 2021.

1 Johdanto

Pitäjänmäen asemaympäristön historia alkaa 1900-luvun alusta, jolloin rantaradan Pasilan ja Karjaan välinen rata-osuus valmistui. Pitäjänmäen asema-alue rakentui vaiheissa vuosien 1902-1915 aikana, jonka aikana asema-alue pitkälti sai nykyisen muotonsa. Asemapuisto korosti rakennusten hierarkiaa ja toimi käytävineen ja puuriveineen alueen sommitelmallisena selkärankana, jonka lomaan henkilökunnan asuinpihat sijoittuivat. Pitäjänmäen asema-aluetta hallitsivat yli satavuotiaat lehmukset, jotka muodostavat nykyään alueen merkittävimmän sommitelmallisen elementin, alueen läpi kulkevan kujanteen. Muuten alueen kasvillisuus on historiallisesti kerroksellista.

Pitäjänmäen asemapuiston kasvillisuusinventoinnin tavoitteena oli kartoittaa asema-alueen puuvartinen ja ruohovartinen kasvillisuus. Inventoinnissa huomioitiin asemapuiston mahdollinen alkuperäinen kasvilajisto ja erityisesti historiallisesti ja kasvitieteellisesti arvokas lajisto. Kasvillisuusinventoitava alue, n. 1,5 hehtaaria, käsitti koko asema-alueen pihapiireineen.

Biologi, FM Susanna Pimenoff Luontotieto Keiron Oy:stä teki kasvillisuusinventoinnin maastotyöt kasvukauden 2021 aikana sekä laati liitetaulukot, raporttiluonnoksen ja inventointikartat. Dendrologi Antti Autio on osallistunut lehmusten lajinmääritykseen ja kuntoarviointiin sekä muutamien muiden puuvartisten lajinmääritykseen. Raportin kuvat ovat Susanna Pimenoffin. Inventointiraportti koottiin ja taitettiin Maisema-arkkitehtitoimisto Näkymä Oy:ssä. Projektipäällikkönä hankkeessa toimi maisema-arkkitehti Niina Alapeteri. Inventointityön kanssa samanaikaisesti on laadittu kookkaimpien puiden kuntokartoitus erillisenä työnä.

Kasvillisuusinventointi tehtiin Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialan toimeksiantona Pitäjänmäen asemapuiston puistosuunnittelun ja pyöräilyn laatukäytävän suunnittelun tarpeisiin. Tilaajan projektipäällikkönä toimi Petra Rantalainen ja työtä ohjasivat suunnitteluasiantuntijat Satu Tegel ja Minna Terho sekä maisema-arkkitehti Oula Rahkonen.

Kuva 2. Inventoitu alue vuoden 2021 ilmakuvassa. Kuvaan merkitty asema-alueen rakennukset ja lehmuskujanne. Helsingin karttapalvelu.

2 Taustatiedot

Pitäjänmäen asema sijaitsee Länsi-Helsingissä, Espoon rajalla, Pitäjänmäen kaupunginosassa, Pitäjänmäen teollisuusalueiden ja pientaloalueiden välissä. Selvitysalue rajautuu pohjois- ja itäpuolelta Pitäjänmäentiehen, lännessä lähijunaliikenteen laiturialueelle johtavaan kävelysiltaan ja etelässä Helsinki-Turku rantarataan sekä Helsinki-Leppävaara-kaupunkirataan. Selvitysalueen muodostaa käytöstä poistettu Pitäjänmäen asemarakennus sekä siihen liittyvä asemapuisto lehmuskujineen ja siellä sijaitsevat asuin- ja ulkorakennukset. Alueen läpi, radan suuntaisesti kulkee vilkas kevyenliikenteen reitti.

Selvitysalueella on voimassa Reimarlan ja Marttilan ensimmäinen asemakaava vuodelta 1955, jossa alue on merkitty liikennealueeksi. Alueella on käynnissä asemakaavan muutos, jossa suurin osa asemapuistosta on määrä kaavoittaa puistoalueeksi ja rautatierakennukset pihapiireineen tonteiksi. Voimassa olevassa yleiskaavassa alue on merkitty liike- ja palvelukeskusta-alueeksi C1. Alueella on käynnistymässä puistosuunnittelu, jonka yhteydessä tutkitaan asema-alueen läpi kulkevan kevyenliikenteen väylän muuttamista osaksi radan varren pyöräilyn laatukäytävää, baanaa. Tämä tarkoittaa leveän 6 metrisen kevyenliikenteen väylän sijoittamista alueelle.

Asemaympäristö rakennuksineen ja puistoineen on suojeltu rautatiesopimuksella. Lisäksi selvitysalue kuuluu Pitäjänmäen aseman valtakunnallisesti arvokkaaseen rakennettuun kulttuuriympäristöön. Asemapuistosta on laadittu ympäristöhistoriallinen selvitys vuonna 2017, jonka pohjalta asemapuisto määriteltiin Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialan yleisten alueiden arvoympäristöksi. Puiston vaalittavia ominaispiirteitä ovat mm. merkittävät historialliset kasvillisuussommitelmat, kuten lehmuskujanne ja asema-aluetta rajaavat pensasaidat, monipuolinen pensaslajisto sekä rautatierakennukset ja niiden välinen hierarkia.

Rautatieympäristöt ovat edustaneet oman aikansa korkeatasoista suunnittelua ja ovat olleet tärkeitä kohtaamisen paikkoja (Martin 2016). Suomen rautatiearkkitehtuurin korkean laadun on taannut Valtionrautateiden oma virkamieskunta: rautatiearkkitehti ja ylipuutarhuri, joiden yhteistyönä jo varhaisimmat rautatiemiljööt syntyivät. Rautatieympäristöjen arkkitehtuuriin ja puistojen kasvillisuuteen panostettiin. Suomalainen asemapuistokulttuuri on arvioitu uniikiksi ja tasokkaaksi (Lamminen 2017). Asemapuistojen tehtävänä oli tarjota matkustajille viihtyisiä odotuspaikka (Martin 2016, Lamminen 2017).

Valtion rautateiden keskuspuutarha tuotti itse suuren osan asemapuistojen taimimateriaalista yli sata vuotta. 1950-luvulla toiminut ylipuutarhuri Kalle Jokela ymmärsi puistojen taimien kestävyuden merkityksen, koska puistoja hoitivat puutarhureiden ohjauksessa rautatieläiset itse, eivätkä he kaikki olleet viherpeukaloita (Lamminen 2017). Taimivalikoima oli suppea, koska samoja lajeja haluttiin käyttää koko maassa. Tyypillisiä puita ovat olleet näytävät havupuut kuten kuuset ja männyt, siperianpihdet ja lehtikuuset. Havupuista asemapuistoissa kasvaa lähes tulkoon aina sembramänty. Harmaapihtoja, douglaskuusia ja serbiankuusia on käytetty jonkin verran. Matalakasvuisia vuorimäntyjä on suosittu vasta myöhemmin ratojen sähköistymisen jälkeen. Ratojen lumisuojaus käytetyistä ja vuosittain leikattavista kuusi-aidanteista on luovuttu sitä mukaa kun henkilöstö pieneni ratojen automatisoinnin myötä 1960-luvulta lähtien. Asemapuistossa on yleisesti lehtipuina käytetty koivuja, maan tärinää sietäviä ja näyttäviä lehmukaisia, kotipihlajia, koristepajua sekä vaahteroita (Martin 2016). Tyypillisiä pensaita asemapuistoissa ovat olleet muotoon leikatut orapihlajat, syreenit sekä kuusi-aidanteet. Tavanomaisia pensaita olivat myös hernepensas, kuusama, hanhikki, kanukka, tuomipihlaja, happomarja, tuhkapensas, angervot ja puistoruusut (Martin 2016). Tataari-vaahterat kuuluvat asemapuistojen vanhimpaan kerrostumaan (Martin 2016).

Asemapuistoissa on asemien kukoistuskaudella tehty näyttäviä kukkaistutuksia asemarakennusten ympärille. Kesäkukkia aseteltiin istutusruukuihin tai istutettiin nauhoina reunustamaan laituria. Perennoista suosittiin pionia, ritarinkannusta, pikkutalviota, kaukasianmaksaruohoa, kevät-sikkoo, tatarta ja syysleimua. (Martin 2016)

3 Inventointimenetelmä ja luokittelu

3.1 Maastotyö

Aseman kasvillisuutta kartoitettiin maastossa pitkin kasvukautta 2021. Paikalla käytiin jo kevätukukijoiden aikaan huh-tikuussa valokuvaamassa. Kukkivia pensaita havainnoitiin ja valokuvattiin touko-kesäkuussa. Ohjausryhmä kävi tutus-tumassa alueeseen 7.6.2021, kun pihasyreenit ja kuusamat kukkivat. Staran arboristit kartoittivat mm. lehmuskujan-teen puiden kuntoa ultraäänilaitteella kesäkuussa 2021.

Tässä työssä on nimistönä käytetty täysin uudistettua Suomen puu- ja pensaskasviota (Väre ym. 2021). Taksono-mia ja nimistö eroaa joidenkin lajiryhmien osalta merkittä-västi Viljelykasvien nimistöstä ja edellisestä Suomen puu- ja pensaskasviosta.

Varsinainen puuvartisen yksilökartoitus aloitettiin lehmuk-sista 19.6.2021 yhteistyössä dendrologi Antti Aution kanssa. Yksilökartoitus tehtiin kantakartalle 1:500, jolle oli tulos-tettu kaupungin teettämä puumittaus. Helteisen heinäkuun loputtua työtä jatkettiin elokuussa ja yksilökartoitus saatet-tiin loppuun syyskuun alussa.

Paikalla käytiin työn aikana kaikkiaan 15 kertaa, joista kuusi oli varsinaisia puuvartisten yksilökartoituksia. Käyntejä oli 22.3., 21.4., 22.5., 4.6., 7.6., 10.6., 16.6., 19.6., 29.6., 13.8., 16.8., 20.8., 3.9., 10.9. ja 9.11.2021. Selvitysalueen sijainti lähellä kartoittajan toimistoa teki nopeat piipahtamiset mahdolliseksi.

Maastotyön teki Susanna Pimenoff. Hän kävi työn aikana katsomassa kukkivia kuusamia Helsinginniemenpuistossa ja syksyllä myös Kaisaniemen kasvitieteellisessä puutar-hassa varmistamassa happomarjojen ja herukoiden lajin-määrityksiä. Dendrologi Antti Autio määritteli lehmukset ja osallistui joidenkin muiden puuvartisten määrittelyyn, mm. tataarivaahterat ja herukat. Tilaajan asiantuntija Satu Tegel osallistui ruusujen ja kuusamien määrittämiseen.

Muutamista yksilöistä otettiin näytteitä lajinmääritysten varmistamiseksi. Näytteet valokuvattiin ja kuivatettiin. Niistä ei ollut tarpeen tehdä museolle tallennettavia her-baarionäytteitä.

Kuva 3, viereisellä sivulla. Näkymä kohti asemapäällikön taloa, joka on nykyään yksityiskäytössä. Pihapiirissä on asukkai-den vuosien saatossa tekemiä istutuksia.

Kuva 4. Asemapuiston villiintyneestä kas-villisuudesta oli vaikeaa havaita olennai-nen ensisilmäyksellä. Arvokkaita yksilöitä löydettiin monesti vasta järjestelmällisen kartoitustyön edetessä.

3.2 Puiden luokituksesta

Kaupungin taulukoihin kerätään jokaisesta puuvartisesta yksilöstä tietoa sen läpimitasta, ikäluokasta ja kuntoluokasta. Tässä selostetaan kartoittajan käyttämiä perusteita luokille.

Yksilöiden koko on esitetty taulukossa puiden osalta hal-
kaisijana ja pensaille pituutena (cm). Poikkeuksia kuitenkin
on, esimerkiksi puiden taimien, joidenkin monirunkoisten
puuyksilöiden tai pikkupuiden koko esitetään korkeutena.
Korkeusmitta kuvastaa paremmin yksilön tilannetta kuin
muutaman senttimetrin halkaisija. Monesti alas leikatut ja
monirunkoisiksi kehittyneet puut on jopa luokiteltu pen-
saiksi, koska niistä ei tulevaisuudessakaan tule kehitty-
mään puumaista muotoa.

Läpimita on joko mitattu puunrungon sivusta metsurinmi-
talla tai arvioitu maastokansion leveyttä tai pituutta hyödyn-
täen. Arvioidut läpimitat vaikuttivat olevan hitusen pienem-
mät kuin arboristien ottamat mitat tai mittamiehen arviot
puustomittauksessa. Kokoa on usein pyöristetty lähimpään
kymmenlukuun, useammin ylös kuin alaspäin. Tarkemman
halkaisijan laskemisen mahdollistavaa ympärysmittaa ei ole
mitattu ajan säästämiseksi.

Kuntoluokitus on seuraava: 1 erinomainen, 2 hyvä, 3 heikko,
5 kuollut. Muutamalle puuyksilölle on annettu kuntoluokka
4, koska se ei ole ollut täysin kuollut. Kasvillisuusinventoin-
nin yhteydessä tehty puiden kunnon silmämääräinen arvi-
ointi ei vastaa arboristin tai muun puunhoidon ammattilai-
sen tekemää virallista puiden kuntoarviota.

Alla selostetaan muutamia huomioita kartoittajan käyttä-
miin kuntoluokkiin. Kuntoluokka 1 erinomainen on annettu
lähinnä vain nuorille tai keski-ikäisille puille, joissa ei ole
mitään vaurioita ja ne ovat teknisesti hyvin kehittyneitä.
Vanhoista puista vain parhaat valioyksilöt ovat saaneet
kuntoluokan 1, jolloin on hyväksytty pienet heikkoudet ikään
kuuluvina. Vanhemmiten puihin syntyy helposti oksien
repeämiä, kuivia oksia, toispuoleisuutta tai runsaasti tyvi-
vesoja eikä niitä yleensä pysty luokittelemaan erinomai-
siksi, vaan ne päätyvät luokkaan 2.

Kuntoluokka 2 on yleisin luokka vanhoilla puilla, joita ei
enää voi kutsua erinomaisiksi, mutta ne ovat silti ikäisek-
seen hyväkuntoisia. Nuorissa ja keski-ikäisissä puissa kun-
toluokka 2 tarkoittaa, että niissä on joitain rakenteellisia
heikkouksia tai vaurioita, mutta ei vielä merkittävää kunnon
laskua.

Kuntoluokka 3 on hyvin heterogeeninen. Siihen päätyvät
sekä lähes puolikuolleet kaikenikäiset puut, vaurioituneet
ja rakenteellisesti heikot nuorehkot puut että vanhat, jollain
tavoin vaurioituneet tai jo heikentyneet puut. Ero puolikuol-
leen ja toistaiseksi päällisin puolin melko hyvänäköisen,
mutta tarkemmin katsottuna monivikaisen vanhan puun
välillä on suuri. Toisaalta joukossa on myös useita vanhoja ja
hoitamattomuuden seurauksena ränsistyneitä puita, joilla
olisi hoidettuina vielä paljon elinikää jäljellä. Luokituksen
syitä ja tarkennuksia on eritelty lisätietosarakkeessa.

Kuntoluokassa 5 on muutamia täysin kuolleita yksilöitä eli
lahopuita, jotka puumittauksessa on huomioitu. Ne ovat
joko mäntykeloja tai pihlajiksi tulkittuja runkoja. Pihlajan
lajinmääritys on kuolleiden osalta epävarma, koska makaa-
vat rungot saattavat olla tuomia.

Ikäluokitus on kolmiportainen, jossa 1 nuori, 2 keski-ikäinen
ja 3 vanha. Ikäluokitus on suhteutettu kyseessä olevan puu-
lajin keskimääräiseen elinikään. Esimerkkinä vanha raita
voi olla viisikymmentävuotias, kun taas mänty tulkitaan
vanhaksi vasta yli satavuotiaana. Tästä seuraa, että ikäluok-
kaan 1 päätyvät puut ovat yleensä halkaisijaltaan 10-20 cm
kokoisia. Ne voivat olla myös alas leikattujen puiden tyvi-
vesoja tai kantovesoja, vaikka ne yksilöinä olisivatkin van-
hoja. Ikäluokassa 2 keski-ikäinen on melko nuorehkoja puita
tai leikattuja puita, joiden tyvet näyttävät pituutta järeäm-
miltä. Ikäluokassa 3 on suurta kokovaihtelua, koska moni-
runkoiset kultasateet ja tuomet on tulkittu vanhoiksi yhtä
lailla kuin Pitäjänmäentien varren puistolehmukset, jotka
ovat latvuskooltaan pieniä verrattuna paremmin voiviin laji-
tovereihinsa nähden. Samanaikaisesti suurimmat ja van-
himmat puut, kuten lehmukset ja koivut yltävät yli 20 metrin
korkuiksi.

3.3 Pensaiden luokituksesta

Pensaiden luokittelussa käytetään samoja luokkia kuin yllä
selostettujen puiden osalta. Pensaiden luokitteluun liittyy
kuitenkin joitakin erityispiirteitä, jotka esitetään alla.

Pensaiden koko on silmämääräisesti arvioitu korkeutena
maanpinnasta. Useita metriä korkeiden pensaiden pituus-
mitta on lähtökohtaisesti epätarkempi kuin alle 2 metriä
korkeiden pensaiden mitat.

Pensaan kuntoluokkaa on yleensä hankala arvioida, koska
pensaat uusiutuvat useimmiten versoilla vanhojen oksien
kuollessa ja maatuessa huomaamattomasti. Kuntoluokitus
kuvastaa ehkä enemmänkin pensaan kasvuolosuhteita eli
tilaa ja valoisuutta kuin itse yksilön kuntoa. Keskinkertaisella
yksilöllä saattaa olla juurissa elinvoimaa kasvattaa tuoreita
versoja heti tilan lisääntyessä. Kunnoltaan erinomaiseksi
on arvioitu mm. alas leikattuja ja vesovia siperianhernepen-
saita, nuoria pensasyksilöitä ja kilpailukykyisiä pensasla-
jeja. Suurin osa pensaista on luokiteltu kunnoltaan hyväksi,
mutta enimmäkseen niitä on vaikea arvioida tarkemmin.
Joitakin pensaita on leikattu korkealta ja sen seurauksena
kuntoluokkaa on rakenteellisen heikkouden takia alennettu.
Selkeästi heikkokuntoiset pensaatsat ovat monesti kärsineet
varjosta tai kuivuudesta pitkään ja osa rungoista ovat kuol-
leita.

Lähtökohtaisesti pensas ei kasva iän karttuessa lisää kor-
keutta merkittävässä määrin. Korkeus ei siten ole kovin
hyvä mittari pensaan iälle. Iänmääritys pensaille on haas-
tavaa, koska kaikki pensaatsat eivät myöskään kasvata järeitä
versoja. Ikäluokka on siten päätelty useiden tekijöiden sum-
mana: ympäristöhistoriallisen selvityksen istutustietoja
soveltaen, lajiston tyypillisistä istutusvuosikymmenistä,
lajikkeiden jalostusvuosikymmenistä, kantojen tai runkojen
järeydestä, versojen pituudesta, lajin leviämispotentiaalista
ja muutamien lajien kohdalla vuokralaisten kertomuksista.

Kuva 5, ylhäällä. Asemarakennuksen pohjoispuolella kasvava puistolehmusr ryhmä on istutettu 1900-luvun alussa.

Kuva 6. Metsäkuusi 89 on ikänsä ehtoo-puolella. Sen latva on katkennut ja oksat harsuja.

Kuva 7. Asemapuiston puulajit.
Maisemaarkkitehtimisto
Näkymä Oy.

4 Asemapuiston puut

Pitäjänmäen asemapuisto on nykyisin hyvinkin puustoinen. Pihapiirejä varjostavat monet suuret lehtipuut, joiden alle on kylväytynyt suuri määrä nuoria lehtipuita. Havupuita puistossa on vähän. Seuraavissa luvuissa kuvaillaan alueen puustoa.

Tekstin seassa viitattujen puiden yksilönumerot esitetään liitekartalla. **Kartoitettuja puita on taulukoitu yhteensä 248 yksilöä**, mutta osa puuyksilöistä on tyvivesoina merkitty taulukossa pensaksi. **Puutaksoneita on yhteensä 22**, kun huomioi myös epävarmat lajinmääritykset.

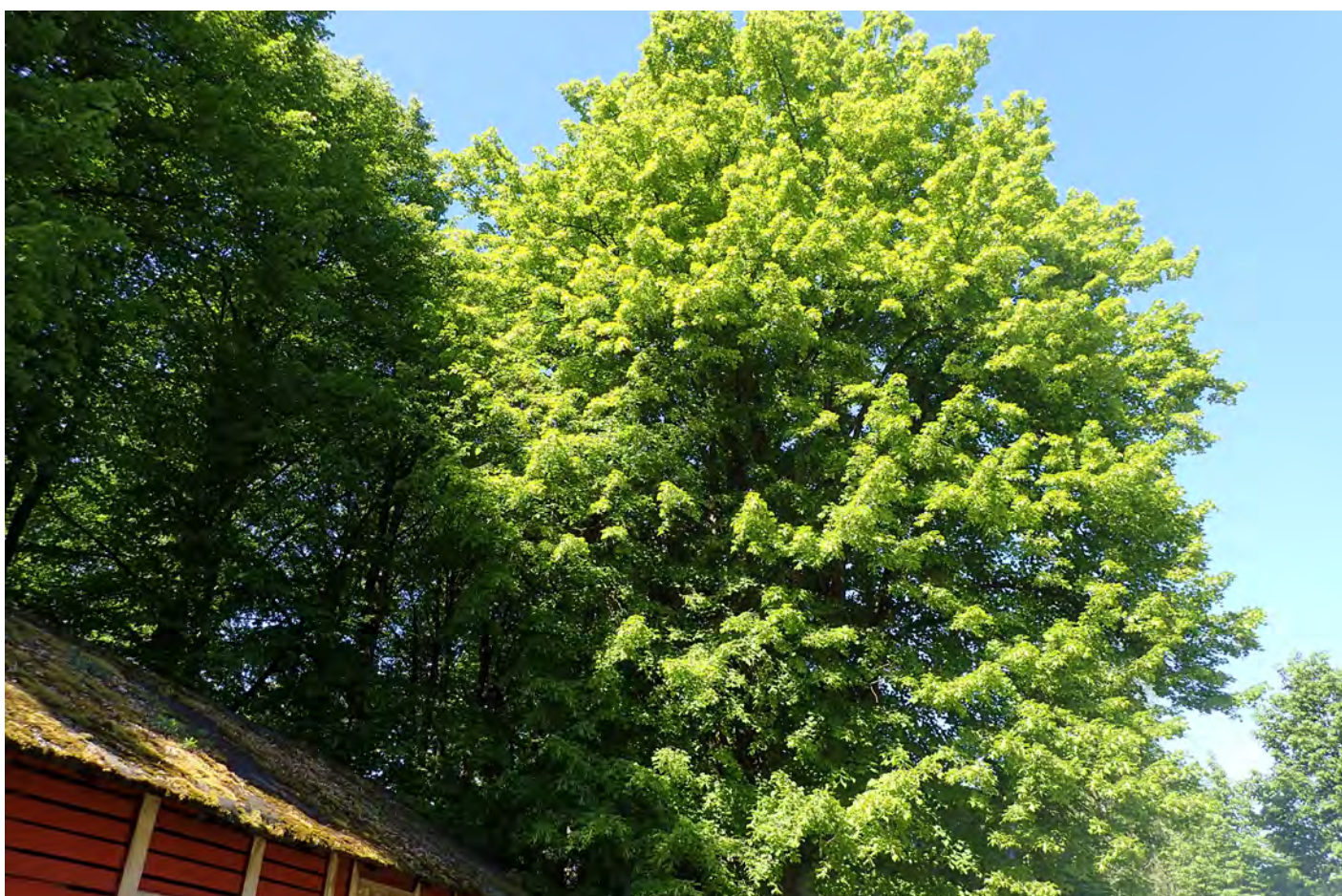

Kuva 8. Lehmuskujanne kuvattuna asemarakennukselta itään maaliskuussa 2021.

4.1 Puiston olemukselle tärkeät lehmukset

Pitäjänmäen asemalla kasvaa useita suuria puita, jotka on istutettu 1905-1915 välisenä aikana pian aseman perustamisen jälkeen. Maisemallisesti huomattavin on pitkä lehmuskujanne asemarakennuksen itäpuolelta aina junaradan alikulkusillalle asti. Lehmuskujanne on todennäköisesti istutettu vuosien 1909-1914 välisenä aikana (Alapeteri & Liski 2018).

Lehmusten lajinmääritys ei ole yksiselitteistä, varsinkin kun isolehtilehmuksen ja metsälehmuksen risteymän eli puistolehmuksen tuntomerkeissä on suurta sisäistä vaihtelua. Määritys tehtiin leikkaamalla oksanäytteitä vanhemmista oksista, koska tyvivesat eivät ole luotettavia. Puukujanteeseen (256-287) ja Pitäjänmäentien varteen (193-205) istutetut lehmukset ovat selkeästi **puistolehmuksia** (*Tilia x europaea*). Niissä on jonkin verran rungon muhkuraisuutta ja runkovesoja. Lisäksi niiden lehdissä on kolmannen asteen suonet lavan reunaan asti selvästi näkyvissä ja suonikarvat ovat likaisen harmaita. Sen sijaan lajikemääritys on haasteellista, ellei puiden alkuperää ole varmasti dokumentoitu.

Kuva 9, yllä. Isolehtilehmusten muodostama lehtimaja työläiskasarmin itäpuolella.

Kuva 10. Isolehtilehmusten komea latvus ja vajan vasemmalla puolella näkyvä lehmuskujanne.

Aseman pohjoispuolella kasvaa viiden puun ryhmässä suunnilleen samanikäisiä puistolehmuksia (244-248). Suurin lehmus (179) löytyy kuitenkin asemapäällikön talon pihalta asema-aukion laidalta. Tämä lehmus vaikuttaa olevan **metsälehmus** (*T. c.f. cordata*) ja se on selkeästi suurempi kuin muut puiston lehmukset.

Ahtaasti ajoväylän ja kevyen liikenteen väylän puristuksiin jääneet katupuulehmukset (193-203) ovat kooltaan pienempiä kuin lehmuskujanteen puut. Vanhimmat katupuut saattavat silti olla samalta aikakaudelta kuin kujanteen lehmukset, mutta kasvuolosuhteet ovat olleet heikkommat. Vanhat katupuut (193-205) kasvavat mäen kumpareella ja rinteessä, mutta rivi ei nykyisin jatku liikenneympyrään asti. Näistä muutama on saatettu uusia, tai ne ovat jääneet muita huomattavasti pienemmiksi. Katupuuriviä on jatkettu nuorilla lehmustaimilla (206-210), jotka on istutettu lähemmäksi työläisasuntoa kevyen liikenteen käytävän sisäpuolelle.

Kadun varren lehmuksia on leikattu useaan otteeseen, milloin katuvalaisimen, milloin liikenteen tarpeiden takia. Lisäksi niiden latvus on katkottu/tapitettu jossain vaiheessa noin viidessä metrissä. Hoitoleikkaus lienee ollut tavanomainen hoitotapa useita vuosikymmeniä. Lehmuskujanteen puut näyttävät hoitoleikatuilta noin 5-7 metrin kohdalla. Leikkauskohdasta latva on haarautunut kolmi- tai jopa viisilataiseksi.

Työläisasunnon itäpuolelle on aikoinaan istutettu lehtimaja **isolehtilehmuksista** (*T. platyphyllos*, 409-419). Suurimmat isolehtilehmukset ovat kookkaita ja komean latvuksen omaavia puita, jotka erottuvat luonteenomaisella muodollaan. Ryhmä näkyy selvästi liikenneympyrälle. Suurten puiden kunto on hyvä, joskin ne ahtauden takia ovat jokseenkin toispuoleisia. Alkuperäinen lehtimajan muoto on edelleen hahmotettavissa, mutta siitä on kaadettu pohjoispuolella kasvaneet puut. Näistä on lähtenyt tyvivesoja, jotka on leikattu muutaman metrin korkeudelta. Monta kertaa leikatut yksilöt eivät tule muodostamaan puumaisia muotoja ja nykyiset vesat ovat teknisesti heikkoja.

Metsälehmukseksi (*T. cordata*, 343) määritetty kantovesa kasvaa vesakon keskellä idässä. Kantovesojen määrittäminen on haastavaa ja yksilön oikeat piirteet paljastuvat vasta puun ikääntyessä. Kasvaessaan yksilö voi osoittautua puistolehmukseksi, koska puistolehmus on metsälehmuksen ja isolehtilehmuksen risteymä. Epävarmaksi lajinmääritykseksi jäi myös nuori kadunvarsipuu (206), joka mitä todennäköisimmin on puistolehmus, vaikka sillä oli enemmän metsälehmuksen piirteitä.

Kuva 11, yllä. Pitäjänmäentien varressa kasvavat puistolehmukset nro. 203-205 ovat todennäköisesti hiukan nuorempia kuin ylempänä kasvavat katupuut. Kuvasuunta länteen.

Kuva 12, alla. Asemapuiston kookkain lehmus puu nro 179 näkyy koivujen ja männyn välissä.

4.2 Rautatieasemille tyypilliset ja merkittävät puut

Kuten johdannossa jo todettiin, on suomalainen asemapuistokulttuuri ollut tasokasta. Valtion rautateiden keskus-taimisto on suunnitellut ja kasvattanut eri puolille Suomea sopivia, kestäviä puistopuulajeja. Tämän seurauksena tietyt puulajit ovat tyypillisiä asemapuistoissa, joihin lukeutuvat sembramänty, lehtikuuset, koivut, lehmukset ja vaahterat.

Puiston ainoa **sembramänty** (*Pinus cembra*, 288) kasvaa aivan asemarakennuksen itä-päädyssä. Sen runko ja latvus ovat jo reilunkokoisia, vaikka puu on lyhyt. Latvus kurottautuu vahvasti lounaaseen, koska se on puistolehmusten (257, 259) ja **douglaskuusen** (*Pseudotsuga menziesii*, 293) takia ahtaalla. Aiempien istutuskarttojen mukaan sembramäntyjä on kasvanut useita asemapäällikön talon koillispuolella. Kadun varresta löytyikin suurikokoinen männynkanto **met-sämännyn** (*P. sylvestris*, 124) vierestä, joka on saattanut olla sembra.

Kuva 13, ylhäällä. Näkymä maakellarin kulmalta kohti asemarakennusta. Sembramänty näkyy kuvan keskellä ja sen edessä lehmuskujanne. Kuvasuunta länteen.

Kuva 14. Sembramänty kasvaa kuvan vasemmassa laidassa asemarakennuksen vieressä. Sen edessä on ränsistynyt aitaorapihlaja ja oikealla puolella kaljukultasade. Kuvasuunta itään tai vähän koilliseen.

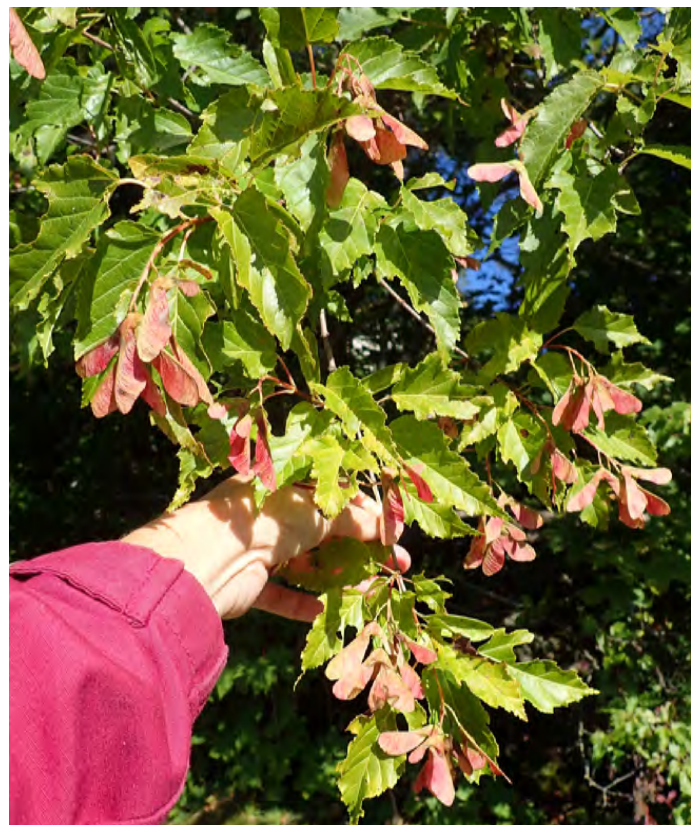
Puistossa kasvaa runsas määrä **tataarivaahteroita** (*Acer tataricum* ssp. *tataricum*) asemapäällikön rakennuksen kaakkoispuolella. Pikkuvaahtera (*A. tataricum*) on jaettu kahteen alalajiin; mongolianvaahtera (*A. tataricum* ssp. *ginnala*) ja tataarivaahtera. Näiden sisäinen tuntomerkkien vaihtelu on suurta eikä alalajeja usein ole helppo erottaa. Dendrologi Antti Autio on kuitenkin vakuuttunut asemapuiston pikkuvaahteroiden olevan tataarivaahteroita, eikä nykyisin huomattavasti yleisempiä mongolianvaahteroita. Korkein ja suoraan ylös kasvava puu (83) yltää arviolta lähes 10 metrin korkeuteen; ollen yksi maamme pisimmistä tataarivaahteroista. Sitä korkeampi tataarivaahtera löytyy Elimäen Mustilasta ja suunnilleen samankokoinen Helsingin Kaisaniemestä (Kauppila ym. 2021). Samaisesta yksilöstä osa rungoista kasvaa pyörätielle lähes vaakasuoraan. Runkoja on katkottu pyörätien reunassa todennäköisesti ulkoi-lureitin kunnossapidon yhteydessä ja valitettavasti laho on päässyt etenemään katkoskohdasta. Lähekkäin kasvavia, huonokuntoisia tataarivaahteroita (81-88) on useita, mutta yksi on haljennut ja useat muut ovat tyvivesoista lähteneitä haaroja. Nuori puu (82) saattaa jopa olla siementaimi. Lisäksi alueelta löytyi kuusi muuta tataarivaahteraa (71-73, 162, 173, 319), mutta ne ovat joko tyvivesoja tai siementaimia. Syysväriltään selkeästi muita kirkkaamman punainen on aurinkoisessa rinteessä kasvava, pensasmainen tataarivaahtera (61). Se on vesottu tyvestä, jonka jälkeen kani on syönyt versojen kuoren lähes kauttaaltaan.

Kuva 15, ylinä. Erittäin pitkä tataarivaahtera 83 näkyy ylös kurottautuvana yksilönä muiden tataarivaahteroiden takaa.

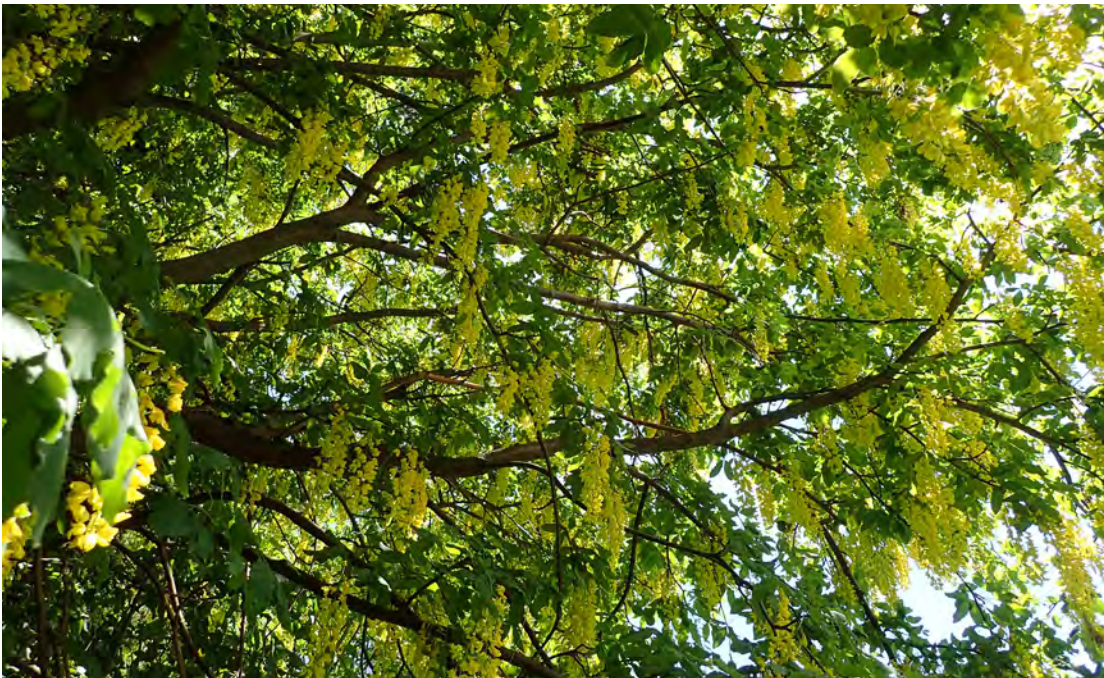
Kuva 16, vieressä. Tataarivaahteran punertavia siemeniä.

Kuva 17, alla. Monet tataarivaahterat versovat alas leikatuista tyvistään.

Asemarakennuksen itäpuolella kasvaa kookkaita **kaljukultasateita** (*Laburnum alpinum*) peräti viisi kappaletta. Kartoitustyön alussa kultasateita havaittiin vain pari. Muut olivat jääneet tuomien ja muiden lehtipuiden takia osittain pimentoon, kunnes ne kartoituksen edetessä löytyivätkin. Eksoottisen keltainen ja runsas kukinta näkyy erityisen hyvin asemalaiturille, mutta se jää helposti huomaamatta lehmuskujanteen reitin kulkijoille. Puut ovat monihaaraisia ja suurimman rungon läpimitta vaihtelee 10-16 cm välillä. Puut 294, 296 ja 321 mahtuvat jokseenkin hyvin kasvamaan ja kukkivat runsaasti, mutta puut 291 ja 340 kasvavat varjossa muiden puiden alla. Kaikkien kultasateitten kasvutilaa rajoittavat niiden seassa tai ympärillä kasvavat tuomet tai muu lehtipuuvesakko. Puiden istutusajankohta on jäänyt epäselväksi, mutta on oletettavaa, että ne ovat kuuluneet viimeistään vuoden 1958 puiston kunnostusistutuksiin.

Puiston ainoa **douglaskuusi** (*Pseudotsuga menziesii*, 293) on istutettu vuonna 1958 puistokunnostuksessa samalla kun istutettiin 14 muuta havupuuta. Suunnitelman mukaan douglaskuusen sijasta oli tarkoitus istuttaa harmaapihta (*Abies concolor*). Molemmat ovat olleet asemapuistoissa tyypillisiä, mutta harvalukuisia havupuita. Douglaskuusi kasvaa hiukan ahtaasti lehmuskujanteen eteläpuolella ja sembramännyn vieressä. Douglaskuusesta on katkennut runsaasti reilunkokoisia oksia ilmeisesti kovien tuulenpuuskien seurauksena ja ne on kerätty maahan yhteen kasaan. Latvuksen muoto on epätasainen sekä toispuoleisuuden että oksien katkeamisten takia. Puuta ahdistavat lisäksi tuomet, jotka ovat kasvaneet mm. kultasateitten sekaan.

Kuva 18, yllä. Kaljukultasateen hurmaavan runsas kukinta.

Kuva 19, alinna. Kaljukultasade kasvaa douglaskuusen itäpuolella. Taustalla lehmuskujanne.

4.3 Uudemman aikakauden puuston kerrostumat

Rautatieläisten vähentyessä myös hyötykasviviljely asema-rakennusten lähimailla väheni 1960-luvulla. Työläiskasarmin ympärillä olleet kasvimaat jäivät merkitykseltään vähäisemmiksi. Vuokralaisen kertoman mukaan viljelystä luovuttiin 1970-luvun lopussa. Puiston viimeisimmässä kunnostuksessa vuosina 1975-77 istutettiin 18 havupuuta. Nämä lie-nevät olleet ainakin osittain serbiankuusia, jotka kasvavat entisen kasvimaan savisessa maassa liiterin ja maakellarin välissä. Jonkinlaisessa paririvissä kasvavia **serbiankuusia** on jäljellä viisi (*Picea omorika*, 375-379). Niistä vain numerot

375 ja 377 on tulkittu elinvoimaisiksi. Serbiankuuset 378 ja 379 vuotavat runsaasti pihkaa ja puun 376 latva on katken-nut.

Asema-aukion laidalle radan reunaan on istutettu rivi **vuorimäntyjä** (*P. mugo*, 189) ja kolme nuorta rautatieomena-puuta. Suureksi kasvaneet vuorimännynyt ovat vuodelta 2002, jolloin myös omenapuut on istutettu. Vuorimännynyt viihtyvät paikassa hyvin, joskin läntisin puu on jäänyt asfaltin aiheut-taman veden puutteen takia pienikokoiseksi.

Kuva 20, ylhäällä. Radan varteen istutetut vuorimännynyt ja rautatieomenapuut ovat alueen uusimpia istutuksia.

Kuva 21, alhaalla. Serbiankuuset kasvavat entisellä kasvimaalla.

Kuva 22-23. Rautatieomenapuun 184 kukkia ja hedelmiä.

Vuorimäntyjen viereen istutetut, toistaiseksi pienikokoiset **rautatieomenapuut** (*Malus* 'Hyvingiensis', 184, 187-188) muodostavat ulkoilureitin mutkaan piristävän yksityiskohdan. Yhden puun (184) riippuvaoksaisten latvuksen tyvi on murtunut pahasti, mutta se on jaksanut tehdä uusia oksia.

Sen elinikä saattaa tästä syystä jäädä toisia puita lyhyemmäksi. Nämä riippuvaoksaisten omenapuu on yksinkertaisuuden vuoksi määritetty rautatieomenapuiksi, joskin Lindén & Iwarsson (2015) on osoittanut riippuvaoksaisten omenapuiden lajikenimissä olevan epätarkkuutta eri puolilla maailmaa. Puiden tuntomerkit vastaavat kutakuinkin lajikenimen tuntomerkkejä, koska niiden keskikokoiset, pyöreät hedelmät olivat keltaisia ja valopuolella punertavia. Valkoisissa kukissa oli hennon punaista juovaa.

Hyvin talvenkestävä rautatieomenapuu on syntynyt Suomen valtion rautateiden taimistossa aikavälillä 1893-1903. Rautatieomenapuuta on istutettu laajemmin asemapuistoihin Valtion rautateiden taimiston ylipuutarhuri Kalle Jokelan aikakaudella 1938-1971. Varhaisimmat merkinnät istutuksista Hyvinkään ja Porvoon asemille ovat vuodelta 1953. Kotimaisten taimistojen valikoimiin lajike on päässyt 1960-luvulla, jonka jälkeen sen suosio on ollut taattu. Suomessa rautatieomenapuuta on istutettu katseenvangitsijoiksi korostamaan arvorakennusten merkitystä, jollaisiksi rautatieasemat puistoiheen aikaisemmin miellettiin. (Lindén & Iwarsson 2015).

Kuva 24. Kookas metsäkuusi 89 asemapäällikön talon sisäänajon eteläpuolella osoittaa ikääntymisen merkkejä. Vasemalla kookkaat tatarivaahterat.

4.4 Luonnonvaraiset puut

Puistossa kasvaa luonnonvaraisista puulajeistamme **metsäkuusi** (*Picea abies*), **metsämänty** (*Pinus sylvestris*), **rauduskoivu** (*Betula pendula*), **haapa** (*Populus tremula*), **raita** (*Salix caprea*), **metsävaahtera** (*Acer platanoides*), **kotipihlaja** (*Sorbus aucuparia*) ja **tuomi** (*Prunus padus*). Metsälehmus on käsitelty ylempänä. Näistä yleisiä asemapuistojen puita ovat kaikki muut paitsi haapa, raita ja tuomi (Martin 2016).

Kookkaita metsämäntyjä on kymmenen, josta osa on keloutuneita tai latvastaan kuolevia. Nuoria mäntyjä ei ole yhtäkään. Metsäkuusia on jäljellä kaksi, mikä on hyvin vähän verrattuna valokuviin aseman alkuvuosikymmenistä. Kuriosteettina kerrotaan asemapäällikön rakennuksessa asuvan vuokralaisen kertoneen kartoittajalle C. G. E. Mannerheimin seisseen suuren kuusen (89) vieressä vastaanottamassa suomalaisia joukkoja niiden marssiessa Helsinkiin. Kuusen sijainti huomioiden, kyse on todennäköisesti ollut Pitäjänmäentietä lähempänä kasvaneesta kuusesta, elleivät joukot ole poikenneet asemalaiturin kautta. Marsalkka Mannerheim teki useita neuvottelumatkoja Helsinkiin vuonna 1944, jolloin hänen junavaununsa toisinaan seiso i Pitäjänmäen asemalla (Pitäjänmäki-seura 2022).

Koivut kuuluvat perinteisiin asemapuistoihin. Pitäjänmäellä on vaikea enää nähdä mitkä koivut ovat olleet suunnitelmallisesti istutettuja tai paikalleen jätettyjä. Suuri osa koivuista on nuorempia ja paikalle itsestään kylväytyneitä. Erittäin kookas **rauduskoivu** (*Betula pendula*, 355) kasvaa entisen hyötytarhan reunalla idässä. Sen rungon halkaisija on noin 70 cm ollen näin yksi puiston suurimmista puista. Myös koivut 36 ja 122 ovat koivuiksi melko kookkaita. Rauduskoivu (36) asemapäällikön rakennuksen eteläpuolella näyttää harsulta ja huonokuntoiselta; se pudotti lehtensä kesän helteiden seurauksena ja niiden jälkeen elokuussa. Todennäköisesti sen kasvupaikalla on turhan vähän vettä pidättävää maata kallioisen maaperän takia. Koivu on maisemallisesti merkittävä ja ehkä paikalle istutettu, mutta kaatuessaan vaarallinen rakennukselle ja ihmisille.

Nuoria koivuja kasvaa varsinkin itäosassa. Kaikkia nuoria puuyksilöitä ei ole kartoitettu, vaikka ne olisi mitattukin, koska ne eivät itsestään kylväytyneinä ole puiston kannalta olennaisia säilyttää.

Puisto on villiintynyt suunnitelmallisen hoidon puutteessa neljän vuosikymmenen aikana. Sinä aikana luonnonvaraisia puita on ehtinyt itää ja kasvaa puun mittoihin. Varsinkin metsävaahtera on siemenestä nopeasti leviävänä lajina vallannut alaa. Sen tehokas varjostus ja hapan lehtikarike on päässyt vaikuttamaan aluskasvillisuuteen asemapääallikön rakennuksen ympärillä. **Metsävaahteroita** (*Acer platanoides*) on kartoitettu 50 yksilöä, mutta lukuisia pieniä puita on jätetty laskematta. Mitään kookasta, ehkä puiston alkuvuosikymmenillä istutettua metsävaahtera ei enää ole jäljellä. Ainakin yksi metsävaahtera lienee kasvanut alueella pitkään, koska muuten nuoria vaahteroita ei olisi nykyistä määrää. **Verivaahteran** (*A. platanoides* 'Schwedleri') harvoin tekemä siementaimi löytyi asema-aukion laidalta, joka lienee levinnyt sinne viereisen Pitäjänmäen kirkon edustalta. Kevätvalokuvien perusteella entisen kivikkotarhan reunalla kasvaa ilmeisesti myös hurmevaahteran (*A. platanoides* Faassen's Black) tyvivesä, joka jäi huomiotta itse kesän kartoituksessa.

Joitakin haapoja kasvaa länsiosassa, josta osa on jo muuttaman vuosikymmenen vanhoja. Nuoria haapavesoja ja puita on itäosassa runsaasti, varsinkin radan varressa. Suuria tai vanhoja haapoja ei puistossa ole yhtäkään. Sama tilanne koskee raitaa. Nuoria, mutta osin huonokuntoisiakin, raitoja kasvaa eri puolilla puistoa. Pioneeripuu raita ei varsinaisesti kuulu puistolajistoon, mutta on lajina tärkeä mesikasvi pölyttäjille keväisin, kun muita ravinnonlähteitä on niukasti. Pitäjänmäentien varren raidalta (111) havaittiin raidankääpä (*Phellinus conchatus*).

Valkoisena kukkiva tuomi muodostaa merkittävän osan puiston maisemakuvasta alkukesästä. Valtava, kaksiahaarainen tuomi (250) kasvaa asemarakennuksen pohjoispuolella ja yltää latvuksellaan yli 10 metrin alueelle. Sen voimakas tuoksu virtaa ulkoilureitin kulkijoiden sieraimiin. Tämä vanha tuomi on saattanut kuulua istutettuun lajistoon, koska sen sijainti paraatipaikalla on niin keskeinen. Asemapääallikön talon ympäristössä istutuskartoista ilmenee tuomilla olleen puistopuiden asema. Täältä tuomet ovat lähes hävinneet kokonaan. Nuoria tai nuorehkoja tuomia kasvaa alueella tasaisesti ja niitä on kartoitettu yli 30 kpl. Osa puiston tuomista kasvaa merkittävien puiden seassa tai turhan lähellä niitä, kilpaillen valosta ja latvustilasta. Tuomien määrää on tarpeen vähentää, jotta säästettäville puistopuille saadaan tilaa.

Kuva 25, viereisellä sivulla. Vaahterat, tuomet ja raita ovat levinneet serbiankuusiryhmän läheisyyteen.

Kuva 26. Metsävaahterat, kotipihlajat ja kurttureusu pitävät jyrkkää törmää Pitäjänmäentien jalkakäytävän varressa paikallaan. Ennen puiden mahdollista rai-vausta on suositeltavaa suunnitella parannettavan hiekkaisen törmän stabi-liteettia.

Kuva 27. Huonokuntoinen koivu 36 asemapäällikön rakennuksen vieressä. Kuva talon seinustalta katsottuna lounaaseen.

Kuva 28. Valtava tuomi 250 asemarakennusta vastapäätä levittää latvuksensa suurelle alalle. Sen alla, kuvan etualalla oikealla kasvaa siperianhernepensas, heleäorjanruusu ja idänvirpiangervo iloisesti sekaisin.

5 Pensaat

Pensaita kasvaa villiintyneinä kasvustoina eri puolilla asemapuistoa. **Pensastaksona on havaittu yhteensä 34 ja yksilöitä tai kasvustoja on taulukoitu yhteensä 177.** Osa pensaksi taulukoiduista riveistä ovat oikeammin puulajeja, mutta monirunkoisina tyvivesoina ne ovat päätyneet pensaksi.

Alla kuvaillaan asemapuiston pensaston erikoisia lajeja tarkemmin ja luonnonvaraista lajistoa yleispiirteisemmin. Yksilöt on numeroitu liitekartalle.

5.1 Merkittävät ja erityisen arvokkaat pensaslajit

Asemapuiston hienoimpiin valiolajeihin kuuluvat harvinaiset pensaat ja vain vanhoissa puistoissa kasvavat **perho kuusama** (*Lonicera x notha*), **pikikuusama** (*L. caucasica*, aikaisemmin kaukasiankuusama), **sirokuusama** (*L. x bella*) ja puistosyreenin suosion takia harvinaiseksi käynyt **unkarinsyreeni** (*Syringa josikaea*).

Unkarinsyreeniä (*Syringa josikaea*) löytyi peräti kaksitoista eri puolilla puistoa. Osa jäi varjostuksen ja ahtauden takia lähes kukkimattomiksi ja pensaat löytyivät vasta tiheikköjen kartoituskierröksellä. Asemapäällikön talon pihan laidalla lähes vaakatasossa kasvava ja upea unkarinsyreeni (135) on yli 5 metriä leveä, vaikka sen rungot vaikuttavat lähtevän vain yhdestä tyvestä. Pihan länsireunaa reunustaa hiukan huonokuntoinen unkarinsyreeniyksilö (30), mutta pensas jää herkästi huomaamatta angervokasvustojen ja suuren punalehtiruusun takana.

Kuva 29. Upeasti kukkiva unkarinsyreeni 135.

Pihasyreenirivistö (*Syringa vulgaris*, 37) rajaa asemapääl-
likön talon pihan eteläpuolelta. Tämän lisäksi pihasyreenejä
kasvaa muutamina ryhminä alempana rinteessä. Syree-
nien väritys on yleisesti vaalean siniliila, joskin seassa on
muutama kookasterttuinen valkoinen pensas (ainakin 39).
Tämän pihan ympärillä kasvavia pihasyreeneitä on leikattu
puolen metrin tai jopa puolentoista metrin korkeudessa,
jolloin niiden kasvutapa ei ole kovin edustava tai tekni-
sesti kestävä. Työläiskasarmen luoteispuolella on muutama
pihasyreeni (399, 402), jotka kasvavat laajalle levittäytyvän
unkarinsyreenin (400) seassa. Koko aidannetta on muo-
toiltu toistuvasti leikkaamalla. Syreeneille ahtautta aiheut-
tavat useat tuomet, joita oli niin ikään leikattu aitamaiseksi.

Kuva 30, ylhäällä. Vesakon seasta löytyi
mm. unkarinsyreeniä radan varresta.
Radan varressa kasvavat syreenit ja kuu-
samat on raivattu muun vesakon raivauk-
sen yhteydessä.

Kuva 31. Valkokukkaisia pihasyreeneitä
kasvaa asemapäällickön talon eteläpuo-
lella ja myös pihan aidanteena.

Kuusamia ei tiedetty kasvavan asemapuistosta, mutta alkukesän kukintojen myötä ilmeni alueella kasvavan runsaasti kuusamayksilöitä. Kartoituksen edetessä huomattiin kuusamien edustavan useita eri taksoneita kiitos Satu Tegelin kuusama-asiantuntemuksen. Kuusamista suuri osa on määritetty **rusokuusamien** risteymäryhmään (*Lonicera tatarica* -ryhmä), koska varmuutta näistä ei valokuvien perusteella saatu. Asemapäällikön talon pihaterassin ympärillä on useita vanhoja valkokukkaisia kuusamia (96, 98-99) tiheään **idänvirpiangervokasvuston** seassa (*Spiraea chamaedryfolia*, 97). Kuusama 144 on leikattu alas ilmeisesti kadun siperianhernepensasaidan leikkauksen yhteydessä. Rusokuusaman risteymäryhmiin luokiteltuja yksilöitä kasvaa muutamissa suuremmissa ryhmissä, joiden alkuperäinen sommitelma ei enää ole nähtävissä vesakon takia. Pieni ryhmä kuusamia (330, 332, 345) löytyy työläiskasarmin eteläpuolelta vesakon seasta.

Erikoisin kuusamalaji on asemarakennuksen luoteispuolella kasvava **pikikuusama** (*L. caucasica*, 243). Pienikokoinen ja siro pensas kukkii vaaleanpunaisin pienin kukin. Sen marjat ovat huomiota herättävän mustat. Laji on peräisin Kaukasiasta ja sitä on käytetty koristepensaana vanhoissa puistoissa.

Työläiskasarmin eteläpuolella kasvaa useita kuusamia, joista pari vaikutti olevan **perhokuusamia** (*L. x notha*, 325, 327). Perhokuusaman kukinnan väri vaihtelee punaisesta valkoiseen tai näiden kirjavaksi yhdistelmäksi, joka kuihtuessaan muuttuu voimakkaasti kellertäväksi.

Serbiankuusten vieressä ja maakellarin törmällä saattaa olla **sirokuusamaa** (*L. x bella*, 371, 385), mutta tästä ei saatu varmuutta. Samaisen rakennuksen maakellarikummun länsireunalla kasvaa vanhoja valkokukkaisia kuusamia (382-385), jotka yltyvät viistosti yli viiden metrin pituisiksi rangoksi. Niiden kukinnot kellastuivat, joten ne saattavat olla siro-, tai perhokuusamia. Pensaat ovat hankalia huomata tiheään vesakon ja tuomien takia. Edellä mainittuja todennäköisesti uudempia kuusamaistutuksia (364, 367, 369, 371, 374, 380-381) kasvaa lähes rivimäisenä muodostelmana serbiankuusten ja jyrkän katutörmän välissä, vähän turhan hyvin katseilta piilossa. Osa näistä kuusamista on saatettu istuttaa entiselle kasvimaalle serbiankuusten kanssa 1970-luvulla. Kuusamat on määritetty **rusokuusama** -ryhmään (*L. tatarica* -risteymäryhmä) kuuluviksi.

Kuva 32, ylinä. Pikikuusama (243) asemarakennusta vastapäätä.

Kuva 33, keskellä. Pikikuusaman hennot kukat.

Kuva 34, alinna. Perhokuusaman kukkia työläiskasarmin eteläpuolella.

Siperianhernepensaita (*Caragana arborescens*) kasvaa puiston reunalla Pitäjänmäentien varressa osan matkaa ja muutamina yksittäispensaina muualla. Pitkät hernepensaidanteet kuuluvat puiston vanhimpiin istutuksiin. Pensasrivistö (145, 156, 157, 373) kadun varressa on leikattu alas ilmeisesti kapean jalkakäytävän kunnossapidon tarpeista johtuen. Alasleikkaus on tehty melko vastikään ja versot olivat alle puolen metrin mittaisia. Yksittäisinä pensaina kasvavat vanhat yksilöt olivat useita metrejä pitkiä, kun ne kurottautuvat lähes vaakasuorassa muun pensaikon seassa. Lähes kaikkien pensaiden tyvet ovat järeitä ja pensaat ilmeisesti vanhoja, vaikka niitä on saatettu leikata alas useamman kerran. Suurimmat siperianhernepensaat olivat asemapäällikön pihan rajaava yksilö 103, katutörmällä syreenin ja angervon seassa kasvava 148 ja ränsistyneitä **omenapuita** (*Malus domestica*) piilottava pensas 251.

Asemarakennuksen länsilaitaa reunustaa huonokuntoinen rivi **aitaorapihlajaa** (*Crataegus flabellata* var. *grayana*, 190). Arviolta viisi metriä korkean rivin seassa on muutamia kuolleita yksilöitä, mutta myös tuomea ja karviaista. Muualla kasvaa yksittäisiä ja useimmiten huonokuntoisia orapihlajapensaita. Nämä on määritetty aitaorapihlajiksi, vaikkakin puumaisella yksilöllä 92 oli karvaisia marjoja. Orapihlajien määrittäminen voi joskus olla hyvinkin haasteellista.

Tarkempaa lajinmäärittäystä vaati herukoihin kuuluva pensas 28 asemapäällikön läntisen pihaportin eteläpuolella. Yli kaksimetrinen pensas on selkeästi vanha ja järeä, mutta sen ei nähty kukkivan tai tekevän marjaa. Vuokralainen epäili hänen isänsä istuttaneen sen monta vuosikymmentä aikaisemmin. Kasvutavan, hilseilevän kuoren ja lehtien muodon perusteella yksilö määritettiin **lumiherukaksi** (*Ribes niveum*), joka käytiin vielä Kaisaniemen kasvitieteellisessä varmistamassa. Muun kasvillisuuden sekaan jääneitä ja ränsistyneitä herukoita kasvaa eri puolilla aluetta ja näiden lajinmäärittäminen jäi hiukan epävarmaksi. Ne on merkitty **tarhapunaherukoiksi** (*Ribes Rubrum* -ryhmä) lukuun ottamatta **mustaherukkaa** (*Ribes nigrum*, 43), mutta osa saattaa silti olla luonnonvaraista lajiamme pohjanpunaherukkaa (*R. sylvaticum*). **Karviaista** (*R. uva-crispa*, 190) löytyi vain asemarakennuksen orapihlaja-aidanteen seasta.

Asemapuiston laajimmalle levinnyt pensas taitaa olla **idänvirpiangervo** (*Spiraea chamaedryfolia*), joka kukkii runsain valkoisin kukin alkukesästä. Ilman hoitoa tämä laji levittäytyy tehokkaasti juuriversoilla. Se on päässyt viemään elintilaa asemapuistossa kuusamilta, syreeneiltä ja siperianhernepensailta. Pitkään käytetty pensas on kestävä ja vaikea saada hengiltä, josta syystä sitä varmasti on käytetty asemapuistoissa. Kartoitettuja pensaita tai pensasalueita on yli 20, mutta ihan kaikkein pienimpiä pensaita ei edes merkitty maastokartalle.

Kuva 35, viereisellä sivulla. Asemapäällikön talon länsirinnettä, jossa kasvaa ylhäällä unkarinsyreeniä ja sen alapuolella valtava punalehtiruusu. Portinpielessä on lumiherukka.

Kuva 36 ylinä. Suurikokoinen siperianhernepensas 103 asemapäällikön talon pihapiirissä.

Kuva 37, keskellä. Pitäjänmäentien varren siperianhernepensasrivi 373, joka oli vastikään leikattu alas.

Kuva 38, alinna. Lumiherukan 28 lehtiä.

5.2 Ruusujen kirjo

Puistossa kasvaa seitsemän eri ruusulajia, joista kaksi on luonnonvaraisia. Selkeästi yleisin on vapaasti levinnyt **punalehtiruusu** (*Rosa glauca*), joita on kahdeksan. Sen suurimman pensasyksilön (29) varret asemapäällikön talon pihan länsirinteessä ovat yli 4 metriä pitkät! Sen käsivarren paksuiset varret vaikuttavat lähtevän yhdestä tyvestä ja ne kuroutautuvat alarinteeseen peittäen siitä suuren osan. Nytemmin haitalliseksi vieraslajiksi luokiteltu **kurttu-ruusu** (*Rosa rugosa*) on niin ikään yleinen asemapuistossa viidellä kasvustolla. Asemapäällikön talossa asuva vuokralainen kertoi heidän raivanneen sisäänajon kurttu-ruusua (174) säännöllisesti, koska pensas on tapansa mukaisesti yrittänyt levittäytyä. Lähes yhtä laaja-alainen pensas (356) kasvaa radan varressa itäreunalla.

Kurttu-ruusun 356 etualalle on istutettu alle metrin korkeuteen jäävää **nukkeruusua** (*Rosa nitida*, 358), jota kasvaa myös alikulun luiskalla (361) ja pienenä rivinä (425) ulkovan edustalla. Kiiltävälehtinen nukkeruusu kukki juhannuksen aikaan ruusunpunaisin kukin. Luonnonvaraisesti se kasvaa märissä paikoissa Koillis-Kanadassa. Se lienee istutettu puiston reuna-alueelle alikulun ja pyörätien luiskien kunnostuksen yhteydessä viime vuosikymmeninä.

Asemapäällikön talon etelärinteessä on aikoinaan ollut kivikkotarha, josta ei ole paljonkaan jäljellä. Asfaltoidun pyörätien viereiselle kuivalle niitylle on levittäytynyt matala ruusu, joka tuli huomatuksi varhain keväällä takertuessaan kartoittajan housunlahkeisiin. Keskikesällä tämän **valamonruusuksi** (*Rosa 'Splendens'*) osoittautuneen pensaan huomaa varmasti suurten ja karmiinpunaisten kukkien ansiosta. Tällä laajalla, harvalla ja matalalla ruusukasvustolla (80) ei ole selkeää emokasvia, josta ruusu olisi lähtenyt leviämään. Se on hoidotta jätetylle valamonruusulle ominainen tapa, mutta tavallisesti yksilö kasvaa 1,5-2 metriä korkeaksi. Suomalaisista perinneruusuista se on ollut kotimaisessa taimitarhatuotannossa tauotta, toisin kuin monet muut perinneruusut (Alanko ym. 2009). Tästä syystä on erityisen vaikea arvuutella, milloin se juuri tähän paikkaan on istutettu.

Luonnonvaraisten ruusujen nimistö ja taksonomia on vaihdellut jo pitkään. Taksonomiaa on päivitetty vastikään (Väre 2019). Tämän seurauksena koiranruusuihin (*R. Canina*-ryhmä) luokiteltu orjanruusu (*R. dumalis*) on jaettu kahdeksi lajiksi heleäorjanruusu (*R. vosagiaca*) ja himmeäorjanruusu (*R. caesia*). Näitä lajeja muistuttavat koiranruusut eivät ole helppoja erottaa suuren sisäisen vaihtelun takia. Asema-puistossa kasvaa kaksi luonnonvaraisiin lukeutuvaa ruusua (22, 23) vierekkäin radan ylikulkusillan vieressä ja pienen kalliokumpareen tyvellä. Syrjäisen sijainnin takia ruusut jäivät vähälle huomiolle ja niiden lajinmääritys on siten epävarma. Kiiltävälehtinen ja suuri pensas 23 on määritetty **heleäorjanruusuksi** (*R. vosagiaca*). Sitä huomattavasti pienempi ja nuorempi ruusu 22 saattaa olla **himeäorjanruusu** (*R. caesia*) tai **karvakoiranruusu** (*R. corymbifera*), jota on käytetty viljeltyjen ruusujen perusrunkona.

Kuva 39. Vanhan kivikkotarhan reunalla kasvavam valamonruusun karmiinpunainen kukka.

Kuva 40. Valamoruusu 80 on levittäytynyt entisen kivikkopuutarhan paikalle.

Kuva 41, viereisellä sivulla. Asemapäällikön talon eteläpuolella rinteessä kasvava hurmehappomarja 77. Sen lehdet muuttuvat paahteessa hyvin tummanpunaisiksi.

5.3 Uudemman aikakauden pensaslajit

Taikinamarjaa (*Ribes alpinum*) kasvaa yleisesti eri puolilla puistoa. Se näyttää olevan paikoin selkeästi istutettu ja jossakin kohdin ehkä luontaisesti levinnyt. Uuden ylikukussillan kupeessa kasvaa istutettu pensasryhmä (26), joka on määritetty taikinamarjaksi. Lamoavan kasvutavan ja ehkä paahtaisen kasvupaikan takia pensaas ulkoasu oli luonnonvaraisista taikinamarjoista poikkeava, mutta se saattaakin olla taimiston viljelemä kanta.

Idänkanukka (*Cornus alba*) kasvaa kahdessa kasvustossa (49, 55) puiston länsiosassa. Näiden ikää on vaikea arvioida, mutta ne vaikuttavat versojen väljyyden takia vähän uudemmilta kasveilta. Idänkanukkaa on käytetty pitkään ja sitä lienee käytetty myös asemapuistoissa kestävyytensä takia. Silti se voi olla myös vuokralaisten myöhemmin istuttama, kun huomioi suurelle pensaalle valitun kasvupaikan paahtaisen rinteiden laidalla.

Asemapäällikön talon etelärinteessä kasvaa neljä lähekkäistä ryhmää **hurmeahappomarjaa** (*Berberis x ottawensis* 'Superba'), jossa on arviolta 26 pensasyksilöä (54, 66, 75, 77). Auringossa voimakkaan tummanpunaisiksi kehittyneet lehdet ja valtavat pensaas muodostavat ulkoilureitille huomiota herättävän elementin muun vihreän seassa. Puuston

varjossa versot ovat väriltään vihreitä ja yli metrin matalampia. Ryhmiin istutetut hurmeahappomarjat vaikuttavat rinteessä jotenkin eripariselta muuhun kasvillisuuteen nähden. Lisäksi ympäristön väriskaala kauniin syysvärin kehittävien tataarivaahteroiden kanssa on melko räikeä, joskin hurmeahappomarjakin muuttuu syksyisin väritykseltään hillitymmäksi. **Tarhahappomarjan** (*B. x ottawensis*) hybridi on kehitetty risteyttämällä japanin- ja ruostehappomarja (*B. vulgaris*, *B. thunbergii*) oletettavasti 1900-luvun alkupuoliskolla. Siitä jalostettua hurmeahappomarjaa on Suomessa käytetty varsinkin 1970-luvulla, mutta ilmeisesti sitä on esiintynyt jo aikaisemmin. Arvaukseni hurmeahappomarjan istutusajankohdasta asemapuistossa osuu 1970-luvulla tehtyyn puistokunnostukseen.

Asemapäällikön talon pihaterassin lounaispuolella kasvaa monirunkoinen **kiiltotuhkapensas** (*Cotoneaster lucidus*, 40) valkokukkaisen pihasyreenin (39) seassa. Monta metriä korkeat pensaas ovat kietoutuneet toisiinsa siinä määrin, ettei varjostuksessa alaoksiltaan lähes lehdetöntä tuhkapensasta meinannut huomata. Yhden yksilön voimin kasvava kiiltotuhkapensas lienee istutettu myöhemmin kuin syreeniäidanne, josta on dokumentoitua tietoa (Alapeteri & Liski 2018).

Myöhemmin istutettujen pensaiden kategoriaan on luokiteltu **länneheisiangervo** (*Physocarpus opulifolius*, 142), joka kasvaa yksinään asemapäällikön talon pihapiirin koillispuolella vaahteroiden varjostuksen alla. Reilunkokoisen pensaan läheisyydessä ei ole muita pensaita, mutta katu-törmällä kasvaa useita muita pensaita: kuusama (144), siperianhernepensaita (145, 148) ja unkarinsyreeni (149). Törmän pensaat ovat vanhoja istutuksia. Pihapiirin muita vuokralaisten oletettavasti istuttamia pensaita ovat yksivärisen vaaleanpunaisena kukkiva **alppiruusu** (*Rhododendron* sp., 41), lisäksi **länneimahonia** (*Mahonia aquifolium*, 57), melko pienikokoiset **pajuangervot** (*Spiraea salicifolia* -ryhmä, 31, 108). **Keltapensashanhikki** (*Dasiphora fruticosa*, 397) maakellarin reunalla näyttää yhtä lailla myöhemmin istutetulta, kuten myös **norjanangervo** (*Spiraea* 'Grefsheim', 404) työläiskasarmin kulmalla.

Työläiskasarmia on vuokralaisen kertoman perusteella reu-nustanut korkea pensasaidanne, ehkä syreeniä. Kun Pitäjänmäentien katulehmuksia uudistettiin ja siirrettiin puuri-viä lähemmäksi rakennusta, on ilmeisesti samalla poistettu pensasaidanne. Se on korvattu hyvin matalakasvuisella **keltavuohenkuusaman** massaistutuksella (*Diervilla lonicera*, 407), joka kylläkin rajaa työläiskasarmin pihan jalkakäytävältä, mutta ei anna näkö- tai melusuojaa.

Asemapuistossa kasvaa villiviiniä vain kahdessa paikassa. Maakellarin itään avautuvaa tiiliseinämää pitkin kiipeävä **imukärhövilliini** (*Parthenocissus quinquefolia*, 396) oli heikkokuntoinen ja niukkaversoinen. Se lienee vuokralaisen myöhemmin istuttama, mutta on toki voinut kasvaa siinä jo vuosikymmeniä. **Säleikkövilliini** (*Parthenocissus inserta*, 185) on kietoutunut ja verhoutunut valmiiksi huonokuntoisen rautatieomenapuun (184) latvukseen. Epäselväksi jäi, miten villiviini on päätynyt pienen omenapuun juurelle, koska sitä ammattilainen on tuskin siihen tarkoituksella istuttanut puuta tukahduttamaan. Puun ympärillä on nurmikkoa ja asfalttia, eikä se siten ole voinut levitä paikalle maata pitkin.

Kuva 42, ylinä. Hurmeheppomarjan kauniin keltaiset kukat.

Kuva 43. Keltavuohenkuusama 407 kasvaa kuvan etualalla rajaamassa työläiskasarmin piha-aluetta jalkakäytävältä. Sen takana on aidanteeksi leikatua tuomea 420 ja idänvirpiangervoa.

5.4 Paikalle levinneet pensaslajit

Luonnonvaraisia kotimaisia pensaslajeja alueella edustavat ylempänä mainitut ruusut ja taikinamarja sekä kartalle merkitsemätön, mutta yleinen vadelma. Liitetaulukon pensaskategoriaan on päätyntä raivauksen tai jänistuhöjen myötä monirunkoisiksi ja pensasmaisiksi muuttuneet yksilöt tuomesta, kotipihlajasta ja metsävaahterasta.

Vierasperiäisistä aikaisemmin mainitsemattomista pensaista asemapuistossa kasvaa terttuselja ja isotuomipihlaja. Molemmat ovat pitkään olleet käytössä puistoistutuksissa, mutta ne leviävät tehokkaasti lintujen syödessä niiden marjoja. **Isotuomipihlaja** (*Amelanchier spicata*, 158, 165, 175) kasvaa lähekkäin asemanaukion luoteispuolella. Kaikkien yksilöiden versot ovat melko nuoria, mutta kahdella on järeet tyvet, mikä tarkoittaa vesöjen tulleen raivaetuiksi aikaisemmin. Näistä on vaikea päätellä ovatko ne josain vaiheessa kuuluneet puiston suunniteltuun lajistoon.

Terttuseljaa (*Sambucus racemosa*) kartoitettiin vain neljä yksilöä (93, 163, 172, 239). Tämä on yllättävän vähän suhteessa puiston pitkään hoitamattomuuteen ja lajin leviämispotentiaaliin. Toisaalta puisto saattaa olla lajille ehkä turhan kuiva, kun se viihtyy varsin ravinteisissa ja tuoreissa lehdoissa. Vain terttuselja 172 oli puumaisen vanha, muut melko nuoria yksilöitä. Terttuseljoja on asemapuistoissa käytetty yleisten käymälöiden ympärillä (Martin 2016).

Kuva 44. Näkymä asema-alueen vanhan sisäänajotien varresta. Taustalla näkyy Pitäjänmäentien katupuu 197, kotipihlaja 160, etualalla keskellä isotuomipihlaja 165, pieni verivaahteran verso 164 ja terttuselja 163.

6 Ruohovartinen kasvillisuus

Asemapuistossa on kartoitettu yhteensä **94 luonnonvaraista putkilokasvia** ja **25 istutusperäiseksi arvioitua ruohovartista kasvilajia**. Vain istutetuksi arvioitujen lajien kasvupaikat esitetään liitekartalla.

6.1 Istutetut kasvit

Asemapuistossa on nykyisellään vain harvoja istutusperäisiä perennoja. Oletettavasti perennaistutuksia ei ole ollut kovin laajalti, mutta asemapuiston etelärinteessä on ollut kivikkotarha (Alapeteri & Liski 2018). Tästä on vain rippeitä jäljellä rinteessä kasvavien lehtipuiden varjostuksen takia. Avokalliolla kasvaa vähäisessä määrin **kaukasianmaksaruohoa** (*Sedum spurium*) ja **siperianmaksaruohoa** (*S. aizoon*). Keväällä kalliroleikkauksella kasvava **peltokurjennokka** (*Erodium cicutarium*, 7) piristi ohikulkijoita pinkkikukkaisilla, pienillä kukillaan. Laji on vakinainen muinaistulokas, jota on ehkä saatettu jopa tällä paikalla viljellä. Sen läheisyydestä havaittiin myös luonnonvaraista ja uhanalaisluokaltaan silmällä pidettävää **ketoneilikkaa** (*Dianthus deltoides*), jota on saatettu myös siementää. Sisempänä varjon puolella kasvoi vähän **ukkomansikkaa** (*Fragaria moschata*). Mehikasveja löytyi myös asemapäällikön pihapiirin pohjois-osasta vajan kivirakennelmalta, jossa kasvoi pienialaisesti **kattomehitähteä** (*Sempervivum tectorum*) ja jo mainittuja maksaruohoja.

Vanhoissa puistoissa yleensä runsas **idänsinililja** (*Scilla siberica*) havaittiin kasvavan vain muutaman version voimin asemarakennuksen pohjoispuolella ja asemapäällikön talon ympäristössä. Muitakin kevätkukkijoita oli niukasti. Kalliopaljastuman ja kiven välissä kukki muutamia keltaisia narsisseja ja tulppaaneita (kasvusto 8, väreinä keltainen, punainen, pinkki). Sipulikasvit näyttivät jäänteiltä kutistuneesta massaistutuksesta tai myöhemmin vuokralaisten istuttamilta sipuleilta.

Kuva 45. viereisellä sivulla. Kuivaa niittyä alueen länsiosissa.

Kuva 46. Rataa vasten avautuva kalliopaljastuma, jolla oletetaan sijainneen kivikkopuutarha.

Kuva 47. Peltokurjennokan kauniin pinkit kukat kalliopaljastuman raossa.

Kuva 48. Narsissit kalliopaljastuman alapuolella.

Suurin perennamäärä löytyy asemapäällikön talon pihapiiristä, jossa on kaksi vuokralaisen ylläpitämää kukkapenkkiä (11-12) ja kesäkukkarivistö. Penkkien lajiston iästä tai alkuperästä on vaikea tehdä päätelmiä. Vanhoja perinnekasveja edustavat ainakin **syyspäivänhattu** (*Rudbeckia laciniata*), **ritarinkannus** (*Delphinium* sp.) ja maanpeitekasvi **pikkutalvio** (*Vinca minor*). Näiden lisäksi pihalla ja penkeissä kasvaa runsaasti yksivuotisia kesäkukkia, joita ei tarkemmin kartoitettu. Syreeniaidanteen alapuolelta löytyi muutamia perennoja. Tavanomaisesti suurikokoisesta **isohirvenjuuresta** (*Inula helenium*, 6) havaittiin vain yksittäinen lehti. Tämän vieressä kasvoi vähän huonokuntoista **suopayrttiä** (*Saponaria officinalis*, 5), joka sekin yleensä on näyttävän kookas. Kartoittaja ei onnistunut näkemään pionien (4) kukintaa heinäkuun helteillä. Vuokralainen kertoi istuttaneensa pionit itse. Entisen käymälärakennuksen kupeessa kasvoi **herttavuorenkilpi** (*Bergenia cordifolia*, 13) muutaman version voimin. **Vuorikaunokki** (*Centaurea montana*, 14) on levittäytynyt sisäänajotien pohjoispuolelle, ja sitkeänä kasvina se säilyy vuosikymmenestä toiseen.

Ulkoilijoille näkyvimpiä perennoja edustavat ulkoilutien pohjoispuolella, aseman kohdalla kasvavat kolme tataria, jotka todennäköisesti ovat **kaitaröhytattaria** (*Koenigia divaricata*, 16-18). Niiden pensasmainen kasvutapa ja runsaan valkoisen kukinta oli komea ja pitkäkestoinen. Tattaret ovat kuuluneet asemapuistojen yleisiin perennoihin. Kartoittajan yllätykseksi puistosta löytyi myös toista koristetataria työläiskasarmen kiviportaan kupeesta, joka määritettiin valokuvien perusteella **suomenröhytattareksi** (*Koenigia x fennica*, 30), mutta määrittäminen on epävarma. Samaa lajia

kasvaa vielä pihapiirin itäreunalla (33) jonkin **jättitattaren** (*Reynoutria* sp., 32, 31) kanssa. Nykyisin haitalliseksi vieraslajiksi luokiteltu jättitatar kasvaa kahdessa lähekkäisessä kasvustossa. Laji on oletettavasti japanintatar, mutta määritystä ei varmistettu.

Rautatieläisten viljelemiä kasvimaita työläiskasarmen länsi- ja eteläpuolella ei ole hoidettu neljään vuosikymmeneen ja ne ovat kasvaneet umpeen. Hyötykasveista löytyi vain pari **raparperia** (*Rheum rhubarbarum*, 23) ja **rakuunaa** (*Artemisia dracunculus*, 12). Pitkäikäisenä kasvina raparperi sinittelee pitkään, vaikei sitä hoidettaisikaan. Rakuuna kasvoi hoidetussa perennapenkissä asemapäällikön talon terassin läheisyydessä.

Kuva 49, ylhäällä. Tulppaaneja vanhan kivikkotarhan paikalla, asemapäällikön talon alapuolisessa rinteessä.

Kuva 50, alhaalla. Kaitaröhytattaria 29 kivijalan reunassa. Takana kivikkoalvejuuri 28.

6.2 Luonnonvarainen lajisto

Asemapuistoon on kehittynyt vuosikymmenten varrella myös luonnonvaraista kasvillisuutta, kun hoito on ollut vähäistä. Aluskasvillisuus on silti melko niukkaa. Se johtuu ainakin osittain tiheän puuston ja vesakon varjostuksesta, mutta myös siemenestä kylväytyneistä metsävaahteroista, joiden hapan lehtikarike on tukahduttanut aluskasvillisuutta. Varjossa viihtyvät vuohenputki ja vadelma. Yllättäen valkovuokkoa kasvoi vain hyvin pienialaisesti asemarakennuksen pohjoispuolella (19, 20).

Asemapuiston rataa lähinnä olevalla alalla kasvaa lähinnä niityksi luonnehdittavaa kasvillisuutta, joka on ehkä ollut joskus nurmikkkoa. Lännessä ylikulkusillan kupeessa on heinävaltaista, tuoretta niittyä (1), jossa voikukat kukkivat runsaana alkukesästä. Siinä kasvoi myöhemmin puna-apilaa ja joitakin muita tavanomaisia ruohoja. Pitäjänmäentielle johtavan ulkoilureitin varressa kasvaa kuivaa niittyä (2), jonka lajistoon kuuluu mm. siankärsämo ja ahomansikka. Aurauksen aiheuttamiin maanpaljastumiin oli päässyt itämään hyvin pienikokoisia lajeja kuten kevätksnimö ja kevättädyke.

Asemarakennuksen kaakkoispuolella on jäljellä pienialainen ja monilajinen kuiva niitty (22). Tällä niityllä aivan rata-aidan varressa kasvaa runsaasti ketomarunaa. Ketomaruna on joillekin hyönteisille arvokas paahdelaji, jota kasvaa enimmäkseen saariston hiekkaisilla rannoilla ja kedoilla. Sen esiintyminen on painottunut eteläiselle rannikkoseudulle, mutta sitä on myös runsaasti Oulun rannikolla. Sisämaan kasvupaikat vaikuttavat liittyvän rataverkkoon, jonka avulla laji on levinnyt ja löytänyt uuden kasvuympäristön radan- ja tienvarsilta. Muita ruohoja ja hyviä mesikasveja tällä niityllä ovat mäkikuisma, siankärsämo, ahomansikka, nurmitädyke ja jokin hopeahanhikki. Heinistä havaittiin typpivaikutusta ilmentävä koiranheinä ja kuivalle niitylle ominainen punanata. Niittylajiston monimuotoisuutta uhkaa rehevöityminen ja nuori koivuvesakko, joka on jo ehtinyt vallata alaa.

Kuva 51, ylinnä. Puistolehmusten alla kasvoi yksittäisiä valkovuokkoja kasvustoissa 19-20.

Kuva 52, keskellä. Ylikulkusillan kupeessa kasvava niitty 1 alkukesästä.

Kuva 53, alinna. Niittyä 22 uhkaa umpeen kasvu. Keltakukkainen mäki-kuisma kukkii.

Kuva 54. Asemapäällikön talon lounais-
puolisen rinteeseen pensaita, idänvirplan-
gervo 59, pihasyyreeniä 60 ja pensasmai-
nen tataarivaahtera 61. Huonokuntoinen
koivu 36 näkyy kuvan taka-alalla.

7 Muu havaittu lajisto

Nykyisin haitallisiksi luokitelluista vieraslajeista tehtiin havaintoja komealupiinista, kurtturuususta ja kanista. Komealupiinia kasvaa puiston itälaidalla kahdessa kasvustossa (24, 25). Itäisempi (25) on täynnä kaikenvärisiä lupiineja. Kurtturuusujen takana ja lehtipuuvesakon alla olevat yksilöt (24) kasvavat väljemmin ja vaikeammin rajattavalla alalla. Kartoituksen ohessa katkottiin kukkavanoja siementuotannon heikentämiseksi. Kurtturuusut on käsitelty ruusujen yhteydessä. Kurtturuusut ovat tällä paikalla hyvin todennäköisesti istutettuja eikä paikalle levinneitä. Kahdesta kanista tehtiin havainto keväällä ennen lehtien puhkeamista. Ne ovat syöneet joidenkin tataarivaahteroiden tyvistä kuoren. Myöhemmin kesällä kaneja ei havaittu, mutta ne ovat hyvin voineet piiloutua tuuhean kasvillisuuden sekaan.

Kuva 55. Siilin havaittiin menevän ulkorakennuksen alle piiloon touhuttuaan ensiksi kuvan oikean laidan kuusamien alla.

Alueen hoitamattomuus on eduksi siilille, josta tehtiin havaintoja sekä kesällä että syksystä. Kerran siilin nähtiin etsivän ravintoa kuusamien alta, jossa tosin oli myös runsaasti Pitäjänmäentieltä levinnyttä ja heitettyä roskaa. Se suojautui menemällä ulkorakennuksen alle. Vanhat kivijalat ja rakennukset ovat omiaan siilin kuivaksi talvipesäksi.

Kuva 56. Puiston itäreunalla kasvaa sekä kurtturuusua että komealupiinia kuvan etualalla.

ISTUTETUN KASVILLISUUDEN ARVIOITU ISTUTUSAJANKOHTA

- 1902-1911
- 1915
- 1920-luku
- 1930-1940 -luku
- 1950-1960 -luku
- 1970 -luku
- 1980 -luku
- 2000 -luku
- Säilynyt alkuperäinen luonnonpuusto

8 Johtopäätökset

Rautatieympäristöjen arkkitehtuuriin ja puistojen kasvilisuuteen panostettiin aina 1980-luvulle asti, koska rautatieympäristön arvo sivistyksen levittäjänä nähtiin suureksi. Suomessa asemapuistot olivat ensimmäisiä julkisia puistoja, joihin kaikilla oli pääsy. Valtion rautateiden keskuspuutarha tuotti suppean, mutta kestävien lajien valikoiman, jota käytettiin koristamaan kaikkia asemia ja seisakkeita. Tärkeiden asemien puistot olivat edustavia odotus- ja kohtaamispaikkoja. Pitäjänmäen asemapuisto on Helsingin parhaiten säilynyt asemamiljö.

Asemapuiston ensimmäiset istutukset ajoittuvat 1900-luvun alkupuolelle heti aseman rakentamisen jälkeisiin vuosiin. Alkuvaiheen istutetuista yksilöistä ja sommitelmista on suuri osa edelleen jäljellä. Tämä tekee asemapuistosta alkuperäisine rakennuksineen eheän ja kulttuurihistoriallisesti hyvin arvokkaan kokonaisuuden.

Pitäjänmäen asemapuistosta kartoitettiin puut, pensaat ja istutusperäiset ruohovartist kasvit kasvukaudella 2021. Lisäksi kirjattiin luonnonvaraiset kasvit, jotka tässä pitkään vähällä hoidolla olleessa puistossa muodostavat merkittävän osan kasvillisuudesta. Puuvartistia inventoitiin yhteensä 425 yksilöä, josta yli puolet (255) ovat puita. Puutaksoneita on 22 ja pensastaksoneita yhteensä 35. Ruohovartistia kasvustoja inventoitiin vain 33, eivätkä kaikki ole istutuksia, vaan kasvustoihin sisältyy myös luonnonvaraisia niittyjä. Istutusperäisiä ruohovartistia kirjattiin 25 taksonia ja luonnonvaraisia 108 taksonia, josta osa voi olla viljelyjäänteitä.

Kuva 58, viereinen sivu. Kartalla on esitetty asemapuiston kasvillisuuden arvioitu istutusajankohta vuosikymmenittäin sekä puistossa alunperin säilytetty luonnon puusto. Kartassa olevat numerot viittaavat liitetaulukoihin. Arvio perustuu maastohavaintoihin, ilmakuvatarkasteluihin sekä vanhoihin istutustietoihin, joita on saatavilla niukasti. Kasvit, jotka on jätetty väritämättä ovat sellaisia, joiden istutusajankohta on jäänyt arvioitukseksi tai ovat puiston määrätietoisien hoidon loppumisen jälkeen (1980-luvulla) alueelle itsestään levinneitä ja kylväytyneitä. Vanhoja istutustietoja on koottu aiemmin laadittuun ympäristöhistorialliseen selvitykseen. Maisema-arkkitehti-toimisto Näkymä. Karttapohja © Helsingin kaupunki 2021.

Asemapuiston yleisin, istutettu puulaji on puistolehmus. Puistolehmuksia muodostavat maisemallisesti tärkeät elementit asemapuistoon. Puistolehmuksia kasvaa puiston alkuajoista lähtien puukujanteena ja Pitäjänmäen tien katupuuvivistönä sekä suurikokoisena puuryhmänä asema-aukion vieressä. Puistolehmusten lisäksi alueella kasvaa lehtimajaksi aikoinaan istutettu isolehtilehmusten sommitelma työläiskasarmen itäpäädyssä sekä suurikokoinen metsälehmus asemapäällikön rakennuksen itäpuolella. Asemapuistoille tyypillisiä puulajeja ovat lehmusten lisäksi sembramänty, rauduskoivu, pihlaja, metsävaahtera ja rautatieomenapuu. Asemille harvinaisempia puulajeja edustavat tataarivaahtera, kaljukultasade sekä douglaskuusi. Ulkoilureitin varressa kasvava, korkein tataarivaahtera kuuluu Suomen suurimpien tataarivaahteroiden joukkoon. Tässä puistossa yleisiä tuomia löytyy myös aseman istutussuunnitelmasta vuodelta 1959, vaikka tuomien yleisemmästä käytöstä ei löydy viittauksia Martinin (2016) kirjassa.

Monet puiston rauduskoivut ja metsävaahterat ovat luontaisesti kylväytyneitä. Nämä lajit muodostavat yhdessä suurimman osan koko puiston puustosta (71+48 yksilöä). Muita luonnonvaraisia ja enimmäkseen paikalle kylväytyneitä puita edustavat runsausjärjestyksessä tuomi, kotipihlaja, raita ja haapa. Asemalla aiemmin yleinen kuusi on nykyisin vähälukuinen. Vanhoja metsäkuusia on vain kaksi eikä metsämäntyjäkään ole kuin 11 yksilöä, josta muutamat ovat jo keloutuneita. Serbiankuuset on arvioitu istutetun 1970-luvulla puiston viimeiseksi jääneessä kunnostuksessa. Rautatieomenapuut ovat aseman tuorein istutus vuodelta 2002.

Asemapuistosta löytyi useita harvinaisia pensaita, jotka ovat olleet tyypillisiä entisajan puistoissa. Täällä ne ovat onnekkaisesti säilyneet tähän päivään asti, kun puistoa ei ole uudistettu kokonaisuudessaan. Erityisen arvokkaihin pensaslajeihin lukeutuvat unkarinsyreeni, kuusamista piki-, perho- ja sirokuusama ja muut rusokuusama- ryhmään kuuluvat yksilöt. Varsinkin unkarinsyreenit olivat suosittuja asemapuistoissa 1900-luvun alussa, mutta ne ovat sittemmin harvinaistuneet ja korvautuneet puistosityreenillä. Asemapuistolle tyypillisiä ja myös täällä kasvavia pensaita ovat siperianhernepensasaidanteet, aitaorapihlajasta istutetut aidanteet, pihasyreenit, pimpinellaruusu ja idänvirpian-gervo. Angervo on helppohoitaisena lajina onnistunut levittäytymään turhan laajalle tukahduttaen muita pensaita.

Pitkään jatkunut hoitamattomuus on lisännyt asemapuiston muita luontoarvoja kovapintaissa kaupunkiympäristössä merkittävällä tavalla. Samalla se on mahdollistanut myös muutamien haitallisten vieraslajien lähes häiriöttömän kasvuympäristön. Monet nykyisin haitalliseksi vieraslajiksi luokitellut kasvit ovat aikaisemmin olleet suosittuja istutuskasveja niiden helppohoitaisuuden takia.

Kuva 59. 1900-luvun alussa istutettu
sebramänty asemarakennuksen länsi-
puolella keväällä 2021.

9 Lähteet

Alanko, P., Joy, P., Kahila, P. & Tegel, S. 2009: Suomalainen ruusukirja. – Kustannusosakeyhtiö Tammi. ISBN 978-951-31-4793-8.

Alapeteri, N. & Liski, M. 2018: Pitäjänmäen asema, ympäristöhistoriallinen selvitys ja kehittämistavoitteet. – Helsingin kaupunkiympäristön julkaisuja 2018:7. 50 s.

Kauppila, A., Anttila, A., Autio, A., Fagerholm, J., Lehtonen, J., Oksa, E., Raisio, J., Saarinen, J., Uski, K., Viherä-Aarnio, A. & Väre, H. 2021: Vihreät jättiläiset, Suomen suurimmat puut. – Metsäkustannus, Dendrologian seura – Dendrologiska Sällskapet r.y. ISBN 978-952-338-086-8

Lamminen, R. 2017: Kukkia koko rataverkon varrelle. Suomalainen junamatkustaja on saanut nauttia poikkeuksellisen hienosta puistokulttuurista. – Trafikki-lehti 21 2017:9-10.

Lindén, L. & Iwarsson, M. 2015: Rautatieomenapuu – ja muita riippuvaoksaisia koristeomenapuita. – Sorbifolia 46(4):147-163.

Martin, T. 2016: Aseman puistossa. Puistoja, pihvoja ja puutarhoja rautatieasemilla. – Aurinkokustannus. 183 s. ISBN 978-952-230-424-7.

Pitäjänmäki-seura ry 2022: Pitäjänmäki muistelee-projektin nettisivut. Viitattu 24.1.2022. URL: <https://pitajanmakimuistelee.com/talojen-tarinoita/koti-pitajanmaen-aseamalla/>

Väre, H. 2019: Suomen alkuperäisistä ruusulajeista*. – Ruusunlehti 2 19:8-13.

Väre, H., Saarinen, J., Kurtto, A. & Hämet-Ahti, L. (toim.) 2021: Suomen puu- ja pensaskasvio. 3. täysin uudistettu painos. – Dendrologian seura – Dendrologiska Sällskapet r.y. ISBN 978-951-96557-4-1

Kuvailulehti

Tekijät: Susanna Pimenoff, Niina Alapeteri, Matti Liski, Kuisma Kyyhkynen

Julkaisun nimi: Pitäjänmäen asema. Kasvillisuusinventointi.

Sarja: Helsingin kaupunkiympäristön julkaisuja

Sarjanumero: 2022:6

Julkaisuaika: 2022

ISBN: 978-952-386-058-2

ISSN: 2489-4230 (verkkojulkaisu)

Kieli, koko teos: Suomi

Tiivistelmä:

Pitäjänmäen asemapuisto on Helsingin parhaiten säilynyt asemamiljö, jonka arvo kulttuurihistoriallisena kokonaisuutena on merkittävä. Asemapuistot olivat aikanaan merkittäviä julkisia puistoja, joiden ulkoasuun panostettiin. Vanhimmat puistoistutukset Pitäjänmäellä ajoittuvat aseman perustamisvuosiin 1900-luvun alkupuolelle. Alkuperäisistä istutussommitelmista ovat jäljellä pitkä puukujanne, lehtimaja ja puistoa reunustavat pensasaidanteet.

Puistosta kartoitettiin 425 puuvartista kasviyksilöä. Yleisin puistopuu on puistolehmus, joka kasvaa sekä puukujanteessa että katupuuna. Vanhoja puuistutuksia ja asemille tyypillisiä lajeja edustavat isolehtilehmus, sembramänty ja tataarivaahtera sekä douglaskuusi. Tällä paikalla on säilynyt entisajan puistoissa käytetyistä pensaista harvinaisuuksia kuten useita unkarinsyreeneitä sekä kuusamista piki-, perho- ja sirokuusama. Asemapuistoille tyypillisistä pensaista ovat lisäksi jäljellä siperianhernepensas, aitaorapihlaja, pihasyreeni, pimpinellaruusu ja idänvirpiangervo. Puistokunnostuksessa 1970-luvulla lajivalikoimaan on lisätty serbiankuusi. Viimeiset istutukset ovat vuodelta 2002, jolloin istutettiin rautatieomenapuita. Luonnonvaraiset ruohovartistet kasvit muodostavat valtaosan aluskasvillisuudesta.

Tämä kasvillisuusinventointi on laadittu nykytilan dokumentoimiseksi ja hoitosuunnitelman lähtöaineistoksi. Puiston pitkään jatkuneesta hoitamattomuudesta on seurannut monille puistopuille ja pensaille hoitovelkaa. Luontaisesti kylväytyneet metsävaahterat ja muut luonnonvaraiset puut ovat levinneet ja ajaneet vanhat puistopuut ahtaalle. Nykytilassaan kasvillisuus on tiheä ja villiintynyt, joka samalla on lisännyt kaupunkiympäristöön luontoarvoja.

Sammanfattning:

Sockenbacka stationspark är den bäst bevarade stationsmiljön i Helsingfors. Dess värde som en kulturhistorisk helhet är betydande. De offentliga stationsparkerna var betydelsesfulla och man satsade på deras utformning. De äldsta planteringarna i Sockenbacka härrör sig från stationens grundande under 1900-talets början. Av den ursprungliga parkdispositionen har bevarats en lång trädallé, en lövsal samt häckar, som kantar parken.

Under arbetets gång karterades totalt 425 vedartade växtindivider. Det vanligaste parkträdet är parklinden, som växer både i trädallén och som gatuträd. Bohuslind, sembratall, tatarlönns samt douglasgran utgör gamla trädplanteringar, som är typiska för stationsparker. I parken har bevarats flera sällsynta buskar typiska för äldre parker: norrlandssyren, häckhagtorn, syren, pimpinellros och kvastspirea. Serbgran har utökat artantalet under förnyelsen av parken på 1970-talet. De nyaste planteringarna är från år 2002, då man planterade hängapel. Undervegetationen domineras av vilt växande örter och gräs.

Växtinventeringen har utförts för att dokumentera nuläget och för att bilda data till grund för en parkplan. Den långvariga bristen på parkvård har lett till en underhållsskuld för många träd och buskar. Skogslönns och andra vilt växande träd har spritt sig fritt, varefter många parkträd fått ont om utrymme. I nuläget är växtligheten tät och vildvuxen, vilket samtidigt har ökat naturvärdena i stadsmiljön.

Avainsanat:

Pitäjänmäen asema, kasvillisuusinventointi, asemapuisto

Pitäjänmäen asemapuisto			Liite nro 1		14.2.2022				
Susanna Pimenoff, Luontotieto Keiron Oy, susanna.pimenoff@keiron.fi 0503412183									
PUUVARTISET			Puu	Pensas	Puun halkaisija tai pensaankorkeus (cm)	Puun tai pensaankuntoluokka	Puun tai pensaankäluokka	Muut huomiot: koristearvo, kukkien väri, kasvutapa yms.	Kuvat (nro)
	laji	Suomalainen nimi							
1	<i>Populus tremula</i>	haapa	1		43	1	2	rinteen kulmassa hyvä paikka	
2	<i>Acer platanoides</i>	metsävaahtera	1		22	2	1	päähaara katki, heikko muoto	
3	<i>Acer platanoides</i>	metsävaahtera	1		10	3	1	haaroittuu kahdeksi latvaksi	
4	<i>Prunus padus</i>	tuomi	1		10	2	1	vaahtera, haapa, tuomi 20-25 kpl	
5	<i>Acer platanoides</i>	metsävaahtera	1		15	2	1	haaroittuu 2,5 metrissä Y:ksi	
6	<i>Populus tremula</i>	haapa	1		18	2	1	latvatupsu	
7	<i>Acer platanoides</i>	metsävaahtera	1		17	1	1		
8	<i>Acer platanoides</i>	metsävaahtera	1		10	3	1	pakkasvauriosta halkeama 140 cm	
9	<i>Malus domestica</i>	tarhaomenapuu	1		3	3	1	vaahteran puristuksessa,	
10	<i>Acer platanoides</i>	metsävaahtera	1		18	2	1	tyvivesoja 6 kpl ja	
11	<i>Populus tremula</i>	haapa	1		20	1	1	sivuoksia poistettu	
12	<i>Populus tremula</i>	haapa	1		22	1	1		
13	<i>Acer platanoides</i>	metsävaahtera	1		12	2	1	3 muuta puuta tämän vieressä	
14	<i>Pinus sylvestris</i>	metsämänty	1		22	5	2	kelon alaosa jo pehmentynyt, ei enää kaarnaa	
15	<i>Pinus sylvestris</i>	metsämänty	1		33	5	3	vähän kaarnaa, ruskolaho näkyy	
16	<i>Pinus sylvestris</i>	metsämänty	1		30	2	3	pieni latvus	
17	<i>Acer platanoides</i>	metsävaahtera	1		20	2	1	ei elinkelpoinen, haaroittuu kahdeksi 50 cm	
18	<i>Pinus sylvestris</i>	metsämänty	1		30	5	3	tikan syönnöksiä, tyvi kaventunut	
19	<i>Acer platanoides</i>	metsävaahtera	1		12	2	1		
20	<i>Prunus padus</i>	tuomi	1		600	2	1		
21	<i>Acer platanoides</i>	metsävaahtera	1		18	2	1		
22	<i>Rosa c.f. caesia</i>	himmeäorjanruusu		1	150	3	1	mattalehtinen, kivikossa kasvava, ehkä	
23	<i>Rosa vosagiaca</i>	heleäorjanruusu		1	250	1	2	kiiltävä, leveä pensas	23_Rosavosagiac, 23_Rosavosagiac2
24	<i>Acer platanoides</i>	metsävaahtera	1		20	2	1	3 tyvestä	
25	<i>Acer platanoides</i>	metsävaahtera	1		11	2	1	vieressä kuollut pihlaja 7 cm ja	
26	<i>Ribes alpinum</i>	taikinamarja		1	150	2	2	n 10 pensasta, lamoava	

	laji	Suomalainen nimi	Puu	Pensas	Puun halkaisija tai pensaan korkeus (cm)	Puun tai pensaan kuntoluokka	Puun tai pensaan ikäluokka	Muut huomiot: koriste-arvo, kukkien väri, kasvutapa yms.	Kuvat (nro)
27	<i>Betula pendula</i>	rauduskoivu	1		20	2	2	kaarnavaurioita. Puussa kiinni tuomi, pihlaja ja	
28	<i>Ribes niveum</i>	lumiherukka		1	260	2	3	ei marjoja	28_Ribesniveum 1-3
29	<i>Rosa glauca</i>	punalehtiruusu		1	250	2	3	5 cm paksu runko, 4 metriä pitkä	29_aseamasta rintaloitaan
30	<i>Syringa josikaea</i>	unkarinsyreeni		1	600	2	3	kuivuneet lehdet, halkaisija n 10	
31	<i>Spiraea salicifolia</i> -ryhmä	pajuangervo		1	200	2	2	rusopajuangervo?, tädin isän	31_Spiraeasalicifolia1-3
32	<i>Sorbus aucuparia</i>	kotipihlaja	1		20	3	3	hyväkuntoinen ikäisekseen,	
33	<i>Salix caprea</i>	raita	1		30	2	2		
34	<i>Acer platanoides</i>	metsävaahtera	1		10	2	1	tyvivaurioita	
35	<i>Rosa glauca</i>	punalehtiruusu		1	180	2	2	2 yksilöä	
36	<i>Betula pendula</i>	rauduskoivu	1		55	3	3	pudotti lehtensä kesällä,	36_Betulapendula
37	<i>Syringa vulgaris</i>	pihasyreeni		1	500	2	3	joskus leikattu 1,5 m korkeudessa	31_Syringavulgaris
38	<i>Sorbus aucuparia</i>	kotipihlaja	1		25	2	3	suuri latvus	
39	<i>Syringa vulgaris</i>	pihasyreeni		1	400	2	3	noin 10 runkoa/yksilöä,	
40	<i>Cotoneaster lucidus</i>	kiiltotuhkapensas		1	500	2	3	7 yhdessä kasvavaa runkoa	
41	<i>Rhododendron sp.</i>	alppiruusu		1	140	1	1	liilat kukat, asukkaan	41Rhododendron
42	<i>Prunus padus</i>	tuomi	1		15	2	3	7 runkoa	
43	<i>Ribes nigrum</i>	mustaherukka		1	50	2	1	yksi verso	
44	<i>Rosa spinosissima</i>	pimpinellaruusu		1	120	2	1		
45	<i>Malus domestica</i>	tarhaomenapuu	1		120	3	1	jänisten syömä	
46	<i>Syringa vulgaris</i>	pihasyreeni		1	120	1	1	uudempi istutus	
47	<i>Prunus padus</i>	tuomi		1	300	2	2	tyvivesoja	
48	<i>Sorbus aucuparia</i>	kotipihlaja	1		7	1	1	2 yksilöä, toinen nelihaarainen	
49	<i>Cornus alba</i>	idänkanukka		1	200			lehdetön 13.8.	
50	<i>Sorbus aucuparia</i>	kotipihlaja		1	450	2	1	2 runkoa, huono kasvutapa	
51	<i>Prunus padus</i>	tuomi		1	500	2	2	n 5 yksilöä, turhan kuiva	
52	<i>Spiraea chamaedryfolia</i>	idänvirpiangervo		1	170	1	2		
53	<i>Spiraea sp.</i>	angervo		1	80	1	1	kukki 13.8. pitkulaiset lehdet	53_Spiraea1-2
54	<i>Berberis x ottawensis</i> 'Superba'	hurme-happomarja		1	150	2	1		
55	<i>Cornus alba</i>	idänkanukka		1	250	1	2	runko 5 cm, punaiset	

puuvartistet

	laji	Suomalainen nimi	Puu	Pensas	Puun halkaisija tai pensaan korkeus (cm)	Puun tai pensaan kuntoluokka	Puun tai pensaan ikäluokka	Muut huomiot: koristearvo, kukkien väri, kasvutapa yms.	Kuvat (nro)
56	<i>Acer platanoides</i>	metsävaahtera	1		12	3	1	katkottu 30 cm, vesoo	
57	<i>Mahonia aquifolium</i>	lännenmahonia		1	30	1	1	tuskin kukkinut	
58	<i>Syringa vulgaris</i>	pihasyreeni		1	80	2	1		
59	<i>Spiraea chamaedryfolia</i>	idänvirpiangervo		1	180	1	1		
60	<i>Syringa vulgaris</i>	pihasyreeni		1	150	2	1	muutama verso takarivissä, vanha	
61	<i>Acer tataricum</i> <i>ssp. tataricum</i>	tataarivaahtera		1	250	2	2	vesottu, kanivaurioita kuoressa.	61_Acertataricum, 61_SWrinne
62	<i>Rosa glauca</i>	punalehtiruusu		1	130	2	2		
63	<i>Sorbus aucuparia</i>	kotipihlaja		1	300	3	2	ollut puuryhmä, tyvivesoja, ympärillä tuomea	
64	<i>Syringa vulgaris</i>	pihasyreeni		1	120	2	2	vesottu 60 cm korkeudessa,	64_Syringavulgaris
65	<i>Acer platanoides</i>	metsävaahtera		1	400	2	2	tyvivesoja,	
66	<i>Berberis x ottawensis</i> 'Superba'	hurmehappomarja		1	200	2	2	14 pensasta, varjossa pieniä, reunassa	66_Berberis
67	<i>Acer platanoides</i>	metsävaahtera	1		15	3	1	kaarnavaurio	
68	<i>Acer platanoides</i>	metsävaahtera	1		12	3	1	suuri	
69	<i>Acer platanoides</i>	metsävaahtera	1		17	2	1	kiinni kalliolla, kaksiahaarainen	
70	<i>Acer platanoides</i>	metsävaahtera	1		30	3	2	valtava kaarnavaurio,	
71	<i>Acer tataricum</i> <i>ssp. tataricum</i>	tataarivaahtera		1	200	3	3	kasvaa kivihalkeamassa, jossa ollut 4 haaraa, nyt vain	71_Acertataricum
72	<i>Acer tataricum</i> <i>ssp. tataricum</i>	tataarivaahtera		1	220	2	3	ollut 10 cm runko, nyt tyvivesoja	
73	<i>Acer tataricum</i> <i>ssp. tataricum</i>	tataarivaahtera		1	500	2	3	suurimmat rungot 9 ja 8 cm,	
74	<i>Rosa glauca</i>	punalehtiruusu		1	180	2	2		
75	<i>Berberis x ottawensis</i> 'Superba'	hurmehappomarja		1	250	2	2	4 pensasta, pysty kasvutapa	
76	<i>Acer platanoides</i>	metsävaahtera	1		20	2	2	yksirunkoinen, tyvellä sieni,	
77	<i>Berberis x ottawensis</i> 'Superba'	hurmehappomarja		1	350	1	3	järeä, 7 pensasta	
78	<i>Rosa 'Splendens'</i>	valamonruusu		1	50	3	1	sama kuin ryhmäistutus,	
79	<i>Acer platanoides</i>	metsävaahtera	1		10	2	1	kasvaa kalliolla	
80	<i>Rosa 'Splendens'</i>	valamonruusu		1	80	2	1	juurivesoista levinnyt ja epämääräisen	

	laji	Suomalainen nimi	Puu	Pensas	Puun halkaisija tai pensaan korkeus (cm)	Puun tai pensaan kuntoluokka	Puun tai pensaan ikäluokka	Muut huomiot: koriste-arvo, kukkien väri, kasvutapa yms.	Kuvat (nro)
81	<i>Acer tataricum</i> <i>ssp. tataricum</i>	tataarivaahtera	1		12	3	3	yksi elävä runko, jossa 3 latvahaaraa,	
82	<i>Acer tataricum</i> <i>ssp. tataricum</i>	tataarivaahtera	1		5	2	2	5 runkoa, 4 m. Siementaimi? Kasvaa viistosti	
83	<i>Acer tataricum</i> <i>ssp. tataricum</i>	tataarivaahtera	1		21	2	3	4 runkoa, yksi haara pystysuora ja 10 m korkea. Pyörätien ylitse kurottavat latvat	83_Acertataricu m1-3
84	<i>Rosa 'Splendens'</i>	valamonruusu		1	100	1	1	vaahteran tyvellä	
85	<i>Acer tataricum</i> <i>ssp. tataricum</i>	tataarivaahtera	1		5	2	3	kolmihaarainen, varjossa lähes	
86	<i>Acer tataricum</i> <i>ssp. tataricum</i>	tataarivaahtera	1		15	2	3	3 runkoa, haljennut päärunko,	
87	<i>Acer tataricum</i> <i>ssp. tataricum</i>	tataarivaahtera	1		12	2	3	yksihaarainen lähes vaakaan kääntynyt, 5 m	
88	<i>Acer tataricum</i> <i>ssp. tataricum</i>	tataarivaahtera	1		12	3	3	haljennut mutta elinvoimainen, n 3 m korkea, 2 haaraa. Seassa	
89	<i>Picea abies</i>	metsäkuusi	1		60	3	3	harsu, latva katkennut. CGE Mannerheim seisoi tämän	89_kuusi
90	<i>Ribes Rubrum</i> -ryhmä	tarhapunaherukka		1	120	2	2		
91	<i>Cotoneaster lucidus</i>	kiiltotuhkapensas		1	80	2	1	vesottu, kahden pihlajan varjossa	
92	<i>Crataegus c.f. flabellata</i> var. <i>grayana</i>	aitaorapihlaja		1	300	2	2	puumainen, latva kaksihaarainen, päähaaraa vinosti pystyssä.	92_Crataegusfla bellata
93	<i>Sambucus racemosa</i>	tertuselja		1	120	2	1	taimi	
94	<i>Pinus sylvestris</i>	metsämänty	1		35	3	3	toispuoleinen, latvasta kuollut 6	
95	<i>Rosa glauca</i>	punalehtiruusu		1	250	2	2		
96	<i>Syringa josikaea</i>	unkarinsyreeni		1	300	3	3	vanha, valon puutteessa	
97	<i>Spiraea chamaedryfolia</i>	idänvirpiangervo		1	200	2	3	tiheä, terassin ympäri kasvava	
98	<i>Lonicera tatarica</i> - risteymäryhmä	rusokuusama - ryhmä		1	500	2	3	suoraan ylös kasvava, vaahtera heti	
99	<i>Lonicera tatarica</i> - risteymäryhmä	rusokuusama - ryhmä		1	400	2	3	rungot n 10 cm, ollut suurempi	99_Loniceratatar ica
100	<i>Pinus sylvestris</i>	metsämänty	1		45	2	3	lyhyt, leveä latvus ja pituuskasvu	100_Psylv_pihap ortti

puuvartistet

	laji	Suomalainen nimi	Puu	Pensas	Puun halkaisija tai pensaan korkeus (cm)	Puun tai pensaan kuntoluokka	Puun tai pensaan ikäluokka	Muut huomiot: koristearvo, kukkien väri, kasvutapa yms.	Kuvat (nro)
101	<i>Acer platanoides</i>	metsävaahtera	1		25	1	2		
102	<i>Spiraea chamaedryfolia</i>	idänvirpiangervo		1	170	2	1		
103	<i>Caragana arborescens</i>	siperianhernepensas		1	400	2	3	11 runkoa, 5-8 cm halkaisijaltaan	103_Caraganaarborescens
104	<i>Syringa vulgaris</i>	pihasyreeni		1	250	1	3	kasvaa haavan alla eikä mahdu	
105	<i>Populus tremula</i>	haapa	1		25	1	1		
106	<i>Acer platanoides</i>	metsävaahtera	1		10	2	1	toinen latva	
107	<i>Syringa vulgaris</i>	pihasyreeni		1	300	1	2	liilakukkainen, 2 versoa, korkeintaan 5 cm	
108	<i>Spiraea salicifolia</i> ryhmä	pajuangervo		1	100	3	1	kuivunut	
109	<i>Spiraea chamaedryfolia</i>	idänvirpiangervo		1	300	2	2	valtava kasvusto	
110	<i>Sorbus aucuparia</i>	kotipihlaja	1		10	3	2	11 runkoa, osa kuolleita	
111	<i>Salix caprea</i>	raita	1		15	3	2	kallellaan, raidankääpä,	
112	<i>Acer platanoides</i>	metsävaahtera	1		18	2	1	ympärillä nuoria vaahteroita ja	
113	<i>Spiraea chamaedryfolia</i>	idänvirpiangervo		1	140	2	2		
114	<i>Betula pendula</i>	rauduskoivu	1		25	3	2	latva mutkalla	
115	<i>Betula pendula</i>	rauduskoivu	1		30	2	3	Latva kuollut	
116	<i>Betula pendula</i>	rauduskoivu	1		30	3	3	latva poikki	
117	<i>Betula pendula</i>	rauduskoivu	1		18	3	3	latva poikki	
118	<i>Acer platanoides</i>	metsävaahtera	1		10	1	1		
119	<i>Rosa rugosa</i>	kurturuusu		1	150	3	2	leikkauksessa	
120	<i>Sorbus aucuparia</i>	kotipihlaja	1		15	3	2	4 runkoa, yksi kuollut, juuret	120_Sorbusaucuparia
121	<i>Prunus padus</i>	tuomi		1	120	1	1	alasleikattu,	
122	<i>Betula pendula</i>	rauduskoivu	1		50	2	3	valtava latvus, toispuoleinen	
123	<i>Caragana arborescens</i>	siperianhernepensas		1	60	2	1	härnäinen	
124	<i>Pinus sylvestris</i>	metsämänty	1		35	2	3	toispuoleinen,	
125	<i>Sorbus aucuparia</i>	kotipihlaja	1		14	3	3		
126	<i>Acer platanoides</i>	metsävaahtera	1		13	1	1		
127	<i>Acer platanoides</i>	metsävaahtera	1		12	1	1		
128	<i>Acer platanoides</i>	metsävaahtera	1		12	1	1		
129	<i>Acer platanoides</i>	metsävaahtera	1		15	1	1		
130	<i>Acer platanoides</i>	metsävaahtera	1		8	1	1		
131	<i>Acer platanoides</i>	metsävaahtera	1		10	1	1		
132	<i>Betula pendula</i>	rauduskoivu	1		25	5	2		
133	<i>Acer platanoides</i>	metsävaahtera	1		14	1	1		
134	<i>Sorbus aucuparia</i>	kotipihlaja	1		15	2	3		
135	<i>Syringa josikaea</i>	unkarinsyreeni		1	400	2	3	6-7 m leveä, samasta tyvestä	135_Syringajosikaea1-2
136	<i>Spiraea chamaedryfolia</i>	idänvirpiangervo		1	80	2	1		

	laji	Suomalainen nimi	Puu	Pensas	Puun halkaisija tai pensaan korkeus (cm)	Puun tai pensaan kuntoluokka	Puun tai pensaan ikäluokka	Muut huomiot: koriste-arvo, kukkien väri, kasvutapa yms.	Kuvat (nro)
137	<i>Acer platanoides</i>	metsävaahtera	1		38	2	2	voimakas Y-haaroitus,	
138	<i>Salix caprea</i>	raita	1		22	3	2	puolikuollut	
139	<i>Acer platanoides</i>	metsävaahtera	1		10	1	1		
140	<i>Spiraea chamaedryfolia</i>	idänvirpiangervo		1	100	2	1		
141	<i>Acer platanoides</i>	metsävaahtera	1		13	1	1		
142	<i>Physocarpus opulifolius</i>	lännenheisi-angervo		1	250	2	2		
143	<i>Betula pendula</i>	rauduskoivu	1		25	3	2	latva mennyt poikki ja kuollut	
144	<i>Lonicera tatarica</i> -risteymäryhmä	rusokuusama -ryhmä		1	100	2	3	katkottu vuoden sisällä	
145	<i>Caragana arborescens</i>	siperianhernepensas		1	50	1	2	8 yksilöä rivissä, raivattujen	145_Caragana
146	<i>Sorbus aucuparia</i>	kotipihlaja	1		10	4	3	puolikuollut	
147	<i>Spiraea chamaedryfolia</i>	idänvirpiangervo		1	200	2	2	laajalle levinnyt juurivesallisena	
148	<i>Caragana arborescens</i>	siperianhernepensas		1	200	2	3	yli 5 m pitkä haara, angervon alla	
149	<i>Syringa josikaea</i>	unkarinsyreeni		1	220	2	3	haaroilla leveyttä	
150	<i>Caragana arborescens</i>	siperianhernepensas		1	150	2	1	kasvaa keskellä 149 tyeä	
151	<i>Caragana arborescens</i>	siperianhernepensas		1	80	2	1	uusia versoja	
152	<i>Acer platanoides</i>	metsävaahtera	1		25	3	2	aurausvaurioita	
153	<i>Spiraea chamaedryfolia</i>	idänvirpiangervo		1	100	1	1		
154	<i>Caragana arborescens</i>	siperianhernepensas		1	100	2	2		
155	<i>Pinus sylvestris</i>	metsämänty	1		45	1	3	latvuksella valoa	
156	<i>Caragana arborescens</i>	siperianhernepensas		1	120	2	2		
157	<i>Caragana arborescens</i>	siperianhernepensas		1	100	2	2	tyvivesoja	
158	<i>Amelanchier spicata</i>	isotuomipihlaja		1	60	1	2	tyvivesoja	
159	<i>Rosa vosagiaca</i>	heleäorjanruusu		1	150	1	2	saa valoa	
160	<i>Sorbus aucuparia</i>	kotipihlaja	1		12	1	2		
161	<i>Sorbus aucuparia</i>	kotipihlaja	1		35	5	3		
162	<i>Acer tataricum ssp. tataricum</i>	tataarivaahtera	1		220	1	1		
163	<i>Sambucus racemosa</i>	terttuselja		1	350	1	2		
164	<i>Acer platanoides</i> 'Schwedleri'	verivaahtera	1		2	1	1	siementaimi!	
165	<i>Amelanchier spicata</i>	isotuomipihlaja		1	400	1	2	ehkä nuori	165_Amelanchier spicata

puuvartistet

	laji	Suomalainen nimi	Puu	Pensas	Puun halkaisija tai pensaan korkeus (cm)	Puun tai pensaan kuntoluokka	Puun tai pensaan ikäluokka	Muut huomiot: koristearvo, kukkien väri, kasvutapa yms.	Kuvat (nro)
166	<i>Pinus sylvestris</i>	metsämänty	1		45	1	3	latvus korkealla	
167	<i>Rosa glauca</i>	punalehtiruusu		1	60	2	1		
168	<i>Betula pendula</i>	rauduskoivu	1		35	2	3		
169	<i>Betula pendula</i>	rauduskoivu	1		40	2	3		
170	<i>Betula pendula</i>	rauduskoivu	1		45	2	3	kallellaan,	
171	<i>Prunus padus</i>	tuomi		1	300	2	1		
172	<i>Sambucus racemosa</i>	terttuselja		1	250	3	3	puumainen, kuhmukääpä	
173	<i>Acer tataricum ssp. tataricum</i>	tataarivaahtera		1	200	2	2	tyvivesoja, raivattu	
174	<i>Rosa rugosa</i>	kurtturuusu		1	170	1	3		
175	<i>Amelanchier spicata</i>	isotuomipihlaja		1	200	1	1		
176	<i>Betula pendula</i>	rauduskoivu	1		35	3	3	pienempi haara	
177	<i>Betula pendula</i>	rauduskoivu	1		30	3	3	pudottanut lehtensä	
178	<i>Salix caprea</i>	raita	1		10	2	2	kasvaa viistosti	
179	<i>Tilia c.f. cordata</i>	metsälehmus	1		80	1	3	hedelmiä 3-4, lavan tyvi herttamainen epämukainen lapa, sinivihreä alta, ruskeat	179_Tiliacordata 1-4
180	<i>Acer platanoides</i>	metsävaahtera	1		14	1	1		
181	<i>Betula pendula</i>	rauduskoivu	1		18	2	1	kasvaa mutkalla	
182	<i>Acer platanoides</i>	metsävaahtera	1		10	1	1		
183	<i>Betula pendula</i>	rauduskoivu	1		40	1	2		
184	<i>Malus 'Hyvingiensis'</i>	rautatieomenapu	1		15	3	3	pienet pyöreät ja punertavat omenat, latva	184_MalusHyvin giensis1-2
185	<i>Parthenocissus inserta</i>	säleikkövilliviini		1	250	1	2	kasvaa omenapuussa	
186	<i>Prunus padus</i>	tuomi	1		200	2	1	kasvaa	
187	<i>Malus 'Hyvingiensis'</i>	rautatieomenapu	1		16	1	3	keltaiset omenat	
188	<i>Malus 'Hyvingiensis'</i>	rautatieomenapu	1		17	2	3	punaiset omenat. Tyvellä	
189	<i>Pinus mugo</i>	vuorimänty	1		7	2	3	7 puuta. Länsiosassa liian	
190	<i>Crataegus flabellata var. grayana</i>	aitaorapihlaja		1	550	2	3	aidanne, osa kuolleita. Seassa vaahtera ja	190_Crataegus_ asemarakenus
191	<i>Ribes uva-crispa</i>	karviainen		1	140	2	2		
192	<i>Prunus padus</i>	tuomi	1		10	2	2		
193	<i>Tilia x europaea</i>	puistolehmus	1		50	1	3	tuuhea latvus, hyvä katupuuksi	
194	<i>Tilia x europaea</i>	puistolehmus	1		35	2	2	heikko latvus	
195	<i>Tilia x europaea</i>	puistolehmus	1		42	1	3		
196	<i>Tilia x europaea</i>	puistolehmus	1		35	2	3	latvusta pienennetty	
197	<i>Tilia x europaea</i>	puistolehmus	1		35	2	3	muistuttaa isolehtilehmusta.	

	laji	Suomalainen nimi	Puu	Pensas	Puun halkaisija tai pensaan korkeus (cm)	Puun tai pensaan kuntoluokka	Puun tai pensaan ikäluokka	Muut huomiot: koristearvo, kukkien väri, kasvutapa yms.	Kuvat (nro)
198	<i>Tilia x europaea</i>	puistolehmus	1		45	2	3		
199	<i>Tilia x europaea</i>	puistolehmus	1		42	2	3	paljon vesioksia, latvus vihreä	
200	<i>Tilia x europaea</i>	puistolehmus	1		43	3	3	paljon vesioksia, huono latva, osin	
201	<i>Tilia x europaea</i>	puistolehmus	1		50	2	3		
202	<i>Tilia x europaea</i>	puistolehmus	1		50	1	3		
203	<i>Tilia x europaea</i>	puistolehmus	1		40	1	3		
204	<i>Tilia x europaea</i>	puistolehmus	1		40	2	3	vesioksia, heikompi kuin	
205	<i>Tilia x europaea</i>	puistolehmus	1		33	3	2	pieni latvus, leikattu, tyvilahoa	205_Tiliaeuropa ea
206	<i>Tilia cordata tai x europaea</i>	lehmus	1		17	1	1		
207	<i>Tilia x europaea</i>	puistolehmus	1		15	2	1	paljon vesioksia, kärsii kuivuudesta	
208	<i>Tilia x europaea</i>	puistolehmus	1		14	1	1		
209	<i>Tilia x europaea</i>	puistolehmus	1		20	1	1		
210	<i>Tilia x europaea</i>	puistolehmus	1		15	1	1	siemenalkio. Koholla olevat mutkalla,	
211	<i>Betula pendula</i>	rauduskoivu	1		30	2	2		
212	<i>Betula pendula</i>	rauduskoivu	1		50	1	3		
213	<i>Caragana arborescens</i>	siperianhernepensas		1	50	1	1		
214	<i>Caragana arborescens</i>	siperianhernepensas		1	130	2	2	tyvellä 10 cm vaahtera	
215	<i>Caragana arborescens</i>	siperianhernepensas		1	150	1	2		
216	<i>Prunus padus</i>	tuomi	1		12	1	2		
217	<i>Caragana arborescens</i>	siperianhernepensas		1	170	1	1		
218	<i>Caragana arborescens</i>	siperianhernepensas		1	60	1	1		
219	<i>Betula pendula</i>	rauduskoivu	1		20	1	1	toinen yksilö	
220	<i>Salix caprea</i>	raita	1		10	4	1		
221	<i>Betula pendula</i>	rauduskoivu	1		20	1	2		
222	<i>Prunus padus</i>	tuomi	1		7	2	1		
223	<i>Acer platanooides</i>	metsävaahtera	1		10	1	1	kasvaa	
224	<i>Rosa glauca</i>	punalehtiruusu		1	180	1	2	tyvivesoja	
225	<i>Sorbus aucuparia</i>	kotipihlaja	1		7	2	1		
226	<i>Prunus padus</i>	tuomi	1		20	2	2	maanmyötäinen omenan päällä	
227	<i>Sorbus aucuparia</i>	kotipihlaja	1		7	3	1	seassa tuomi	
228	<i>Spiraea chamaedryfolia</i>	idänvirpiangervo		1	150	2	1		
229	<i>Ribes Rubrum-ryhmä</i>	tarhapunaherukka		1	50	3	1		
230	<i>Sorbus aucuparia</i>	kotipihlaja	1		15	2	3	vinosti penkassa	

puuvartistet

	laji	Suomalainen nimi	Puu	Pensas	Puun halkaisija tai pensaan korkeus (cm)	Puun tai pensaan kuntoluokka	Puun tai pensaan ikäluokka	Muut huomiot: koristearvo, kukkien väri, kasvutapa yms.	Kuvat (nro)
231	<i>Sorbus aucuparia</i>	kotipihlaja	1		18	1	3		
232	<i>Prunus padus</i>	tuomi	1		8	2	1		232_etelaan
233	<i>Acer platanoides</i>	metsävaahtera	1		15	1	1		
234	<i>Acer platanoides</i>	metsävaahtera	1		22	1	2		
235	<i>Prunus padus</i>	tuomi	1		10	2	1		
236	<i>Prunus padus</i>	tuomi	1		20	3	3		
237	<i>Rosa glauca</i>	punalehtiruusu		1	30	1	1		
238	<i>Ribes Rubrum</i> -ryhmä	tarhapunaherukka		1	50	2	2	muurin kolossa, marjova	
239	<i>Sambucus racemosa</i>	terttuselja		1	100	1	1	muurin päällä reunalla	
240	<i>Rosa rugosa</i>	kurturuusu		1	150	1	2		
241	<i>Betula pendula</i>	rauduskoivu	1		45	1	3		
242	<i>Crataegus flabellata</i> var. <i>grayana</i>	aitaorapihlaja		1	150	1	1	koivun tyvellä	
243	<i>Lonicera caucasica</i>	pikikuusama		1	160	2	3	harvinainen!	243_Loniceracaucasica1-2
244	<i>Tilia x europaea</i>	puistolehmus	1		57	1	3	varjostuksesta johtuva pieni toispuoleisuus,	
245	<i>Tilia x europaea</i>	puistolehmus	1		53	2	3	suuria tyvivesoja	245_Tilia
246	<i>Tilia x europaea</i>	puistolehmus	1		62	2	3	iso latvus, huono runkomuoto	
247	<i>Tilia x europaea</i>	puistolehmus	1		60	2	3	toispuoleinen	
248	<i>Tilia x europaea</i>	puistolehmus	1		60	1	3	yhteyttämiskelpoi	
249	<i>Syringa vulgaris</i>	pihasyreeni		1	150	3	2	kuollut haara, huonoja vesoja	
250	<i>Prunus padus</i>	tuomi	1		30	1	3	valtava	250_tuomi
251	<i>Caragana arborescens</i>	siperianhernepensas		1	500	1	3	6 m leveä	
252	<i>Spiraea chamaedryfolia</i>	idänvirpiangervo		1	250	1	3		
253	<i>Rosa vosagiaca</i>	heleäorjanruusu		1	250	1	2	kasvaa 251 seassa.	
254	<i>Malus domestica</i>	tarhaomenapuu	1		20	3	3	Antonovka'	
255	<i>Malus domestica</i>	tarhaomenapuu	1		18	4	3	luumun näköiset	
256	<i>Tilia x europaea</i>	puistolehmus	1		65	1	3	hyvännäköinen	
257	<i>Tilia x europaea</i>	puistolehmus	1		60	2	3		
258	<i>Tilia x europaea</i>	puistolehmus	1		65	1	3		
259	<i>Tilia x europaea</i>	puistolehmus	1		60	2	3	toispuoleinen	
260	<i>Tilia x europaea</i>	puistolehmus	1		55	3	3		260_Tiliaeuropaea1-2
261	<i>Tilia x europaea</i>	puistolehmus	1		60	3	3		
262	<i>Tilia x europaea</i>	puistolehmus	1		60	2	3	kärsinyt varjostuksesta	262_lehmuskujaanne
263	<i>Tilia x europaea</i>	puistolehmus	1		55	2	3		
264	<i>Tilia x europaea</i>	puistolehmus	1		65	2	3	soikea runko, arboristin mielipide haaroittumiskohd	

	laji	Suomalainen nimi	Puu	Pensas	Puun halkaisija tai pensaan korkeus (cm)	Puun tai pensaan kuntoluokka	Puun tai pensaan ikäluokka	Muut huomiot: koristearvo, kukkien väri, kasvutapa yms.	Kuvat (nro)
265	<i>Tilia x europaea</i>	puistolehmus	1		60	2	3		
266	<i>Tilia x europaea</i>	puistolehmus	1		60	2	3	kaksi eriparista	
267	<i>Tilia x europaea</i>	puistolehmus	1		60	2	3		
268	<i>Tilia x europaea</i>	puistolehmus	1		60	2	3	huono 2	
269	<i>Tilia x europaea</i>	puistolehmus	1		60	2	3	yksi haara, hyvä 2	
270	<i>Tilia x europaea</i>	puistolehmus	1		55	2	3	hyvä 2	
271	<i>Tilia x europaea</i>	puistolehmus	1		55	2	3	hyvä latvuspinta-	
272	<i>Tilia x europaea</i>	puistolehmus	1		60	3	3	pieni latvus	
273	<i>Tilia x europaea</i>	puistolehmus	1		60	3	3		
274	<i>Tilia x europaea</i>	puistolehmus	1		55	3	3	girdling roots	
275	<i>Tilia x europaea</i>	puistolehmus	1		55	2	3	huono 2	
276	<i>Tilia x europaea</i>	puistolehmus	1		50	3	3	girdling roots	
277	<i>Tilia x europaea</i>	puistolehmus	1		55	2	3		
278	<i>Tilia x europaea</i>	puistolehmus	1		55	3	3	girdling roots, 2 haaraa 12	
279	<i>Tilia x europaea</i>	puistolehmus	1		60	2	3	hyvä 2, 2 haaraa 10 m, vähän	
280	<i>Tilia x europaea</i>	puistolehmus	1		60	3	3	2 haaraa 10 m, haljennut	
281	<i>Tilia x europaea</i>	puistolehmus	1		60	3	3	pitkä halkeama laadissa, vuotaa	
282	<i>Tilia x europaea</i>	puistolehmus	1		55	3	3	3 haaraa 9 m	
283	<i>Tilia x europaea</i>	puistolehmus	1		60	3	3	halkeama, latvus haaroittunut	
284	<i>Tilia x europaea</i>	puistolehmus	1		60	3	3	3 haaraa, muhkurainen,	
285	<i>Tilia x europaea</i>	puistolehmus	1		60	3	3	4 haaraa. Teknisesti huono	
286	<i>Tilia x europaea</i>	puistolehmus	1		60	3	3	3 haaraa	
287	<i>Tilia x europaea</i>	puistolehmus	1		65	2	3	suuri haara ja 3 muuta haaraa, iso	
288	<i>Pinus cembra</i>	semmäntä	1		55	2	3	toispuoleinen ahtauden takia	288_Pinuscembr a_rataitaan
289	<i>Syringa josikaea</i>	unkarinvyöry		1	300	3	3	valon puute	
290	<i>Crataegus flabellata</i> var. <i>grayana</i>	aitorapihlaja		1	600	3	3	suurimmat oksat kuolleita. Juurivesoja	
291	<i>Laburnum alpinum</i>	kaljukultasade	1		18	2	3	Kuusi haaraa, ikäisekseen hyvä, mutta ahdasta.	
292	<i>Prunus padus</i>	tuomi		1	600	1	2	varjostaa kultasadetta,	
293	<i>Pseudotsuga menziesii</i>	douglaskuusi	1		60	2	3	järeitä oksia pudonnut	293_Pseudotsug amenziesii
294	<i>Laburnum alpinum</i>	kaljukultasade	1		15	1	3	8 haaraa. Tuomi seassa ahdistaa	294_Laburnumal pinum
295	<i>Prunus padus</i>	tuomi		1	300	2	2		
296	<i>Laburnum alpinum</i>	kaljukultasade	1		15	3	3	puristuksessa	
297	<i>Prunus padus</i>	tuomi	1		8	2	2	5 haaraa	
298	<i>Pinus sylvestris</i>	metsämänty	1		60	2	3		
299	<i>Syringa josikaea</i>	unkarinvyöry		1	100	2	1	juurivesa 4 m	

puuvartistet

	laji	Suomalainen nimi	Puu	Pensas	Puun halkaisija tai pensaan korkeus (cm)	Puun tai pensaan kuntoluokka	Puun tai pensaan ikäluokka	Muut huomiot: koristearvo, kukkien väri, kasvutapa yms.	Kuvat (nro)
300	<i>Spiraea chamaedryfolia</i>	idänvirpiangervo		1	120	1	1		
301	<i>Prunus padus</i>	tuomi	1		21	1	3	2 haaraa,	
302	<i>Syringa josikaea</i>	unkarinsyreeni		1	500	2	3	10 m leveä	
303	<i>Spiraea chamaedryfolia</i>	idänvirpiangervo		1	300	2	3		
304	<i>Pinus mugo</i>	vuorimänty	1			2	2	ahdas	
305	<i>Prunus padus</i>	tuomi	1		12	2	2	kasvaa isossa muurahaiskeossa	
306	<i>Prunus padus</i>	tuomi	1		8	2	2		
307	<i>Prunus padus</i>	tuomi	1		15	2	2	P mugo tyvellä ja virpiangervo	
308	<i>Prunus padus</i>	tuomi		1	250	3	2	kaatunut ja	
309	<i>Crataegus flabellata</i> var. <i>grayana</i>	aitaorapihlaja		1	200	1	1		
310	<i>Pinus sylvestris</i>	metsämänty	1		45	2	3	7 m kallellaan, juurella valtava	
311	<i>Spiraea chamaedryfolia</i>	idänvirpiangervo		1	150	2	2	lahopuun seassa	
312	<i>Syringa josikaea</i>	unkarinsyreeni		1	300	1	1	sijainti epävarma, vesoo jostakin rungosta suuren	
313	<i>Syringa josikaea</i>	unkarinsyreeni		1	400	2	2	pysty, pienehkö	
314	<i>Spiraea chamaedryfolia</i>	idänvirpiangervo		1	250	2	2	2 kpl vierekkäin	314_Spiraea
315	<i>Spiraea chamaedryfolia</i>	idänvirpiangervo		1	160	2	1		
316	<i>Spiraea chamaedryfolia</i>	idänvirpiangervo		1	250	2	1		
317	<i>Prunus padus</i>	tuomi	1		15	1	2	3 maarunkoa,	
318	<i>Prunus padus</i>	tuomi	1		13	2	2	3 eri yksilöä?	
319	<i>Acer tataricum</i> ssp. <i>tataricum</i>	tataarivaahtera		1	550	1	1	ei näkyvää kantoa, vesa tai	
320	<i>Prunus padus</i>	tuomi	1		12	2	2	9 runkoa	
321	<i>Laburnum alpinum</i>	kaljukultasade	1		16	2	2	4 haaraa, ehkä 2 yksilöä	
322	<i>Salix caprea</i>	raita	1		30	2	3		
323	<i>Spiraea chamaedryfolia</i>	idänvirpiangervo		1	120	3	2		
324	<i>Sorbus aucuparia</i>	kotipihlaja	1		7	2	2	tyvestä katkaistu, 5 haaraa	
325	<i>Lonicera x notha</i>	perhokuusama		1	300	2	2	melko heikko	325_Loniceranot ha
326	<i>Ribes alpinum</i>	taikinamarja		1	150	2	2		
327	<i>Lonicera x notha</i>	perhokuusama		1	300	2	2		327_Loniceranot ha
328	<i>Picea abies</i>	metsäkuusi	1		100	3	1		
329	<i>Ribes alpinum</i>	taikinamarja		1	200	1	3		
330	<i>Lonicera tatarica</i> - risteymäryhmä	rusokuusama - ryhmä		1	200	1	1	punaherukka seassa	

	laji	Suomalainen nimi	Puu	Pensas	Puun halkaisija tai pensaan korkeus (cm)	Puun tai pensaan kuntoluokka	Puun tai pensaan ikäluokka	Muut huomiot: koristearvo, kukkien väri, kasvutapa yms.	Kuvat (nro)
331	<i>Prunus padus</i>	tuomi		1	500	1	1	vesakko tuomi, haapa, perhokuusama,	
332	<i>Lonicera tatarica</i> -risteymäryhmä	rusokuusama -ryhmä		1	160	1	1		
333	<i>Ribes alpinum</i>	taikinamarja		1	100	1	2		
334	<i>Crataegus flabellata</i> var. <i>grayana</i>	aitaorapihlaja		1	100	1	1		
335	<i>Betula pendula</i>	rauduskoivu	1		70	2	3		
336	<i>Spiraea chamaedryfolia</i>	idänvirpiangervo		1	200	1	2		
337	<i>Ribes Rubrum</i> -ryhmä	tarhapunaherukka		1	80	2	1	tyvivesoja?	
338	<i>Prunus padus</i>	tuomi	1		15	2	2		
339	<i>Ribes Rubrum</i> -ryhmä	tarhapunaherukka		1	60	2	1	tyvivesoja?	
340	<i>Laburnum alpinum</i>	kaljukultasade	1		10	2	2		
341	<i>Spiraea chamaedryfolia</i>	idänvirpiangervo		1	200	1	2		
342	<i>Crataegus flabellata</i> var. <i>grayana</i>	aitaorapihlaja		1	200	2	2		
343	<i>Tilia cordata</i>	metsälehmus	1		4	2	1	kasvanut	
344	<i>Syringa josikaea</i>	unkarinisyreeni		1	250	1	2	jonkinlainen rivi tyvivesoja	344_Syringajosikaea
345	<i>Lonicera tatarica</i> -risteymäryhmä	rusokuusama -ryhmä		1	600	2	3		
346	<i>Populus tremula</i>	haapa	1		18	1	1		
347	<i>Populus tremula</i>	haapa	1		10	1	1		
348	<i>Ribes Rubrum</i> -ryhmä	tarhapunaherukka		1	140	1	2		
349	<i>Spiraea chamaedryfolia</i>	idänvirpiangervo		1	200	1	1		
350	<i>Spiraea chamaedryfolia</i>	idänvirpiangervo		1	140	2	1		
351	<i>Salix caprea</i>	raita	1		17	2	2	3 latvaa	
352	<i>Betula pendula</i>	rauduskoivu	1		22	1	1		
353	<i>Betula pendula</i>	rauduskoivu	1		15	1	1		
354	<i>Betula pendula</i>	rauduskoivu	1		15	1	1		
355	<i>Rosa rugosa</i>	kurtturuusu		1	160	3	2	varjossa	
356	<i>Rosa rugosa</i>	kurtturuusu		1	150	1	2		356_Rosarugosa lanteen
357	<i>Crataegus flabellata</i> var. <i>grayana</i>	aitaorapihlaja		1	160	2	1		
358	<i>Rosa nitida</i>	nukkeruusu		1	90	2	2	hietakastikan ja ohdakkeen alla	
359	<i>Syringa josikaea</i>	unkarinisyreeni		1	170	2	2	tyvivesoja	

puuvartistet

	laji	Suomalainen nimi	Puu	Pensas	Puun halkaisija tai pensaan korkeus (cm)	Puun tai pensaan kuntoluokka	Puun tai pensaan ikäluokka	Muut huomiot: koristearvo, kukkien väri, kasvutapa yms.	Kuvat (nro)
360	<i>Crataegus flabellata</i> var. <i>grayana</i>	aitaorapihlaja		1	110	2	1		
361	<i>Rosa nitida</i>	nukkeruusu		1	100	2	2	kerron vallassa	361_Rosanitida
362	<i>Acer platanoides</i>	metsävaahtera	1		15	1	1	pötkkelö roikkuu sidonnalla tässä	
363	<i>Acer platanoides</i>	metsävaahtera	1		30	1	2		
364	<i>Lonicera tatarica</i> -risteymäryhmä	rusokuusama -ryhmä		1	200	2	3	vaaka	
365	<i>Prunus padus</i>	tuomi	1		7	2	2		
366	<i>Prunus padus</i>	tuomi	1		7	2	2		
367	<i>Lonicera tatarica</i> -risteymäryhmä	rusokuusama -ryhmä		1	500	2	3	pysty	
368	<i>Betula pendula</i>	rauduskoivu	1		10	1	1	vino	
369	<i>Lonicera tatarica</i> -risteymäryhmä	rusokuusama -ryhmä		1	400	2	3	sekä pysty että vino	
370	<i>Salix caprea</i>	raita	1		35	1	2		
371	<i>Lonicera x bella</i>	sirokuusama		1	200	3	3	kasvaa itään, osin kuolleita versoja	371_Lonicerabella
372	<i>Caragana arborescens</i>	siperianhernepensas		1	100	2	3	vuosikasvu, penkka raivattu,	
373	<i>Caragana arborescens</i>	siperianhernepensas		1	100	1	3	50 cm välein, härmää	
374	<i>Lonicera tatarica</i> -risteymäryhmä	rusokuusama -ryhmä		1	200	2	3	noin yksi	
375	<i>Picea omorika</i>	serbiankuusi	1		30	1	1	20 m	
376	<i>Picea omorika</i>	serbiankuusi	1		25	3	1	latva poikki, lenko	
377	<i>Picea omorika</i>	serbiankuusi	1		30	1	1	nuorehko 20 m	377_Piceaomorika
378	<i>Picea omorika</i>	serbiankuusi	1		25	3	1	vuotaa,	
379	<i>Picea omorika</i>	serbiankuusi	1		15	3	1	vuotaa runsaasti,	
380	<i>Lonicera tatarica</i> -risteymäryhmä	rusokuusama -ryhmä		1	450	2	3	paksuja runkoja	
381	<i>Lonicera tatarica</i> -risteymäryhmä	rusokuusama -ryhmä		1	200	2	2		381_Loniceratatarica
382	<i>Lonicera tatarica</i> -risteymäryhmä	rusokuusama -ryhmä		1	250	2	3	viistosti 45 astetta	382_Loniceratatarica1-2
383	<i>Lonicera tatarica</i> -risteymäryhmä	rusokuusama -ryhmä		1	200	2	3	mutkalla, tyvivesoja, noin 4	
384	<i>Lonicera tatarica</i> -risteymäryhmä	rusokuusama -ryhmä		1	500	1	2	suuri	
385	<i>Lonicera x bella</i>	sirokuusama		1	200	2	3	ehkä 3 yksilöä, seassa tuomea,	385_Lonicerabella1-3
386	<i>Sorbus aucuparia</i>	kotipihlaja	1		22	3	3		
387	<i>Acer platanoides</i>	metsävaahtera	1		10	2	1		
388	<i>Sorbus aucuparia</i>	kotipihlaja	1		40	5	3		
389	<i>Prunus padus</i>	tuomi	1		10	2	2		
390	<i>Acer platanoides</i>	metsävaahtera	1		30	2	2	toispuoleinen	
391	<i>Acer platanoides</i>	metsävaahtera	1		17	2	1	2 haaraa	

	laji	Suomalainen nimi	Puu	Pensas	Puun halkaisija tai pensaan korkeus (cm)	Puun tai pensaan kuntoluokka	Puun tai pensaan ikäluokka	Muut huomiot: koriste-arvo, kukkien väri, kasvutapa yms.	Kuvat (nro)
392	<i>Sorbus aucuparia</i>	kotipihlaja	1		7	3	1	6 vesaa	
393	<i>Acer platanoides</i>	metsävaahtera	1		10	3	1		
394	<i>Acer platanoides</i>	metsävaahtera	1		10	2	1	1	
395	<i>Acer platanoides</i>	metsävaahtera	1		20	2	2	toispuoleinen	
396	<i>Parthenocissus quinquefolia</i>	imukärhivilliini		1	400	3	2	heikkokuntoinen	
397	<i>Dasiphora fruticosa</i>	keltapensashanhi kki		1	70	1	2		
398	<i>Acer platanoides</i>	metsävaahtera	1		15	3	2	latvottu metrissä	
399	<i>Syringa vulgaris</i>	pihasyreeni		1	150	2	1	juurivesoja, tuomien	
400	<i>Syringa josikaea</i>	unkarinsyreeni		1	400	2	2	leiketty, keskellä tuomi 6 m korkea	
401	<i>Prunus padus</i>	tuomi	1		400	2	2	leiketty	
402	<i>Syringa vulgaris</i>	pihasyreeni		1	400	2	2	leiketty	
403	<i>Prunus padus</i>	tuomi	1		300	2	2	leikattu	
404	<i>Spiraea 'Grefsheim'</i>	norjanangervo		1	150	2	2		
405	<i>Betula pendula</i>	rauduskoivu	1		45	1	2	ahdistaa	
406	<i>Spiraea chamaedryfolia</i>	idänvirpiangervo		1	180	3	2	liian varjoisaa ja kuivaa?	
407	<i>Diervilla lonicera</i>	keltavuohenkuusama		1	60	1	1	alasleikattu, vuosikasvuja	
408	<i>Betula pendula</i>	rauduskoivu	1		13	3	1	latvottu kolmessa	
409	<i>Tilia platyphyllos</i>	isolehtilehmus	1		35	2	3	sahattu oksia viereisen talon	
410	<i>Tilia platyphyllos</i>	isolehtilehmus	1		40	2	3		
411	<i>Tilia platyphyllos</i>	isolehtilehmus	1		35	3	3	varjossa	
412	<i>Tilia platyphyllos</i>	isolehtilehmus	1		40	2	3		
413	<i>Tilia platyphyllos</i>	isolehtilehmus	1		35	2	3	kaksihaarainen, teknisesti huono	
414	<i>Tilia platyphyllos</i>	isolehtilehmus	1		50	2	3	kaksihaarainen, ylempänä vielä	414_Tiliaplattyphyllos1-4
415	<i>Tilia platyphyllos</i>	isolehtilehmus	1		8	3	1	neljä vesaa, katkottu 2 m	
416	<i>Tilia platyphyllos</i>	isolehtilehmus	1		6	3	1	uusi vesa kannosta,	
417	<i>Tilia platyphyllos</i>	isolehtilehmus	1		12	2	1		
418	<i>Tilia platyphyllos</i>	isolehtilehmus	1		6	2	1		
419	<i>Tilia platyphyllos</i>	isolehtilehmus	1		10	2	1		
420	<i>Prunus padus</i>	tuomi	1		300	2	1	latvottu	420_lanteen
421	<i>Spiraea chamaedryfolia</i>	idänvirpiangervo		1	180	1	2	tiheä, noin 10 metriä pitkä	
422	<i>Betula pendula</i>	rauduskoivu	1		12	2	1	latvottu viidessä metrissä, ei	
423	<i>Betula pendula</i>	rauduskoivu	1		8	3	1	8 yksilöä rivissä, seassa 1 mänty,	
424	<i>Betula pendula</i>	rauduskoivu	1		15	2	1	latvottu viidessä metrissä, ehkä	
425	<i>Rosa nitida</i>	nukkeruusu		1	50	2	2		425_Rosanitida

Pitäjänmäen asemapuisto			Liite 2	14.2.2022
Susanna Pimenoff, Luontotieto Keiron Oy, susanna.pimenoff@keiron.fi				
RUOHOVARTISET KASVIT				
nro	Laji	Suomalainen nimi	Muut huomiot	Kuvat (nro)
1	<i>Taraxacum sp.</i>	voikukka	tuore niitty	1_tuoreniitty
2	<i>Draba verna</i>	kevätkynsimö	kuiva niitty	
3	<i>Hesperis matronalis</i>	illakko		
4	<i>Paeonia sp.</i>	pioni		
5	<i>Saponaria officinalis</i>	suopayrtti	muutama verso	
6	<i>Inula helenium</i>	isohirvenjuuri	yksi lehti	
7	<i>Erodium cicutarium</i>	peltokurjennokka	kallioketo	7_Erodiumcicutarium
8	<i>Tulipa sp.</i>	tulppaani	narsissi	
9	<i>Sedum aizoon</i>	siperianmaksaruoho		8_Narcissus, 8_Tulipa
10	<i>Fragaria moschata</i>	ukkomansikka		9_Sedumaizoon
11	<i>Delphinium</i>	ritarinkannus	kukkapenkki	11_perennat
12	<i>Vinca minor</i>	pikkutalvio	kukkapenkki	12_perennapenkki1-2
13	<i>Bergenia cordifolia</i>	herttasoiokkokaksikko		
14	<i>Centaurea montana</i>	vuorikaunokki		
15	<i>Virgaurea canadensis</i>	kanadanpiisku		
16	<i>Koenigia cf. divaricata</i>	kaitaröyhytatar		
17	<i>Koenigia cf. divaricata</i>	kaitaröyhytatar		
18	<i>Koenigia cf. divaricata</i>	kaitaröyhytatar		18_Koenegia
19	<i>Anemone nemorosa</i>	valkovuokko		
20	<i>Anemone nemorosa</i>	valkovuokko		
21	<i>Dryopteris filix-mas</i>	kivikkoalvejuuri		
22	<i>Artemisia campestris</i>	ketomaruna		22_niittypohjoispuoli
23	<i>Rheum rhabarbarum</i>	raparperi		
24	<i>Lupinus polyphyllus</i>	komealupiini		
25	<i>Lupinus polyphyllus</i>	komealupiini		
26	<i>Bergenia cordifolia</i>	bergenia	vuorikaunokki	
27	<i>Dryopteris filix-mas</i>	kivikkoalvejuuri		
28	<i>Dryopteris filix-mas</i>	kivikkoalvejuuri		
29	<i>Koenigia cf. divaricata</i>	kaitaröyhytatar		29_Koenegia
30	<i>Koenigia cf. x fennica</i>	suomenröyhytatar		30_Koenegia
31	<i>Reynoutria sp.</i>	jättitatar		
32	<i>Reynoutria sp.</i>	jättitatar		
33	<i>Koenigia cf. x fennica</i>	suomenröyhytatar		

Pitäjänmäen asemapuisto		Liite nro 3	14.2.2022
Lajiluettelo ja huomionarvoiset kasvit			
Tekijän nimi ja yhteystiedot:		Susanna Pimenoff, Luontotieto Keiron Oy, susanna.pimenoff@keiron.fi	
PUUT		Huomionarvoisten yksilöiden inventointinumerot	Huomionarvoista (peruste)
Laji	Suomalainen nimi		
<i>Acer platanoides</i>	metsävaahtera		
<i>Acer platanoides</i> 'Schwedleri'	verivaahtera		
<i>Acer tataricum</i> ssp. <i>tataricum</i>	tataarivaahtera	83	n 10 m korkea verso
<i>Betula pendula</i>	rauduskoivu	335	todella vanha ja järeä
<i>Laburnum alpinum</i>	kaljukultasade	321	suuri
<i>Malus domestica</i>	tarhaomenapuu		
<i>Malus</i> 'Hyvingiensis'	rautatieomenapuu		
<i>Picea abies</i>	metsäkuusi	89	alkuajoilta
<i>Picea omorika</i>	serbiankuusi		
<i>Pinus cembra</i>	semmämänty	288	alkuajoilta, ainoa sembra
<i>Pinus mugo</i>	vuorimänty	189	hyväkuntoinen
<i>Pinus sylvestris</i>	metsämänty	100, 298	vanhat ja hyväkuntoiset
<i>Populus tremula</i>	haapa		
<i>Prunus padus</i>	tuomi	250	valtava, paikka merkittävä
<i>Pseudotsuga menziesii</i>	douglaskuusi	293	ainoa
<i>Salix caprea</i>	raitia		
<i>Sorbus aucuparia</i>	kotipihlaja		
<i>Tilia c.f. cordata</i>	metsälehmus	179	suurin lehmus
<i>Tilia cordata</i>	metsälehmus		
<i>Tilia cordata</i> tai <i>x europaea</i>			
<i>Tilia platyphyllos</i>	isolehtilehmus	414	suurin yksilö
<i>Tilia x europaea</i>	puistolehmus	195, 202, 203, 244, 248, 256, 258	vanhoja ja hyväkuntoisia
Yhteensä		22	

lajiluettelo

PENSAAT		Huomionarvoisten yksilöiden inventointinumerot	Huomionarvoista (peruste)
Laji	Suomalainen nimi		
<i>Amelanchier spicata</i>	isotuomipihlaja		
<i>Berberis x ottawensis 'Superba'</i>	hurmeahappomarja		
<i>Caragana arborescens</i>	siperianhernepensas	103, 251	vanhimmat versot
<i>Cornus alba</i>	idänkanukka		
<i>Cotoneaster lucidus</i>	kiiltotuhkapensas	40	korkea, vanha?
<i>Crataegus flabellata</i> var. <i>grayana</i>	aitaorapihlaja	550	ainoa aidanne
<i>Dasiphora fruticosa</i>	keltapensashanhikki		
<i>Diervilla lonicera</i>	keltavuohenkuusama		
<i>Lonicera caucasica</i>	pikikuusama	243	harvinainen, ainoa
<i>Lonicera tatarica</i> -ryhmä	rusokuusama -ryhmä		
<i>Lonicera x bella</i>	sirokuusama	371, 385	ainoat
<i>Lonicera x notha</i>	perhokuusama	325, 327	ainoat
<i>Mahonia aquifolium</i>	lännenmahonia		
<i>Parthenocissus inserta</i>	säleikkövilliviini		
<i>Parthenocissus quinquefolia</i>	imukärhivilliviini		
<i>Physocarpus opulifolius</i>	lännenheisiangervo		
<i>Rhododendron</i> sp.	alppiruusu		
<i>Ribes alpinum</i>	taikinamarja		
<i>Ribes nigrum</i>	mustaherukka		
<i>Ribes niveum</i>	lumiherrukka	28	harvinainen, ainoa
<i>Ribes Rubrum</i> -ryhmä	tarhapunaherukka		
<i>Ribes uva-crispa</i>	karviainen		
<i>Rosa</i> cf. <i>caesia</i> tai <i>R. corymbifera</i>	himmeäorjanruusu/karvakoir	22	
<i>Rosa glauca</i>	punalehtiruusu	29	valtava, vanha
<i>Rosa nitida</i>	nukkeruusu		
<i>Rosa rugosa</i>	kurttuusu		
<i>Rosa spinosissima</i>	pimpinellaruusu	44	perinteinen
<i>Rosa 'Splendens'</i>	valamonruusu	80	levinnyt niitylle
<i>Rosa vosagiaca</i>	heleäorjanruusu		
<i>Sambucus racemosa</i>	terttuselja		
<i>Spiraea chamaedryfolia</i>	idänvirpiangervo	97	vanha?
<i>Spiraea 'Grefsheim'</i>	norjanangervo		
<i>Spiraea salicifolia</i> -ryhmä	pajuangervo		
<i>Spiraea</i> sp.	angervo		
<i>Syringa josikaea</i>	unkarinsyreeni	30, 135, 302	vanhoja ja hyväkuntoisia
<i>Syringa vulgaris</i>	pihasyreeni	37, 39	vanhoja
Yhteensä		36	

ISTUTETUT RUOHOVARTISET KASVIT		Biotooppinnumero/ Inventointinumerot	Huomionarvoista (peruste)
Laji	Suomalainen nimi		
<i>Artemisia dracunculus</i>	rakuuna	12	
<i>Astilbe sp.</i>	syysleimu	11	
<i>Athyrium filix-femina</i>	hiirenporras		
<i>Bergenia cordifolia</i>	herttavuorenkilpi	13	
<i>Delphinium sp.</i>	ritarinkannus	11	
<i>Doronicum orientale</i>	kevätkuohenjuuri	12	
<i>Dryopteris filix-mas</i>	kivikkoalvejuuri	21, 27-28	
<i>Fragaria moschata</i>	ukkomansikka	10	
<i>Hesperis matronalis</i>	illakko	3	
<i>Hosta sp.</i>	kuunlilja	11	
<i>Inula helenium</i>	isohirvenjuuri	6	
<i>Koenigia divaricata</i>	kaitaröyhytatar	16-18	
<i>Koenigia x fennica</i>	suomenröyhytatar	30	
<i>Myosotis sp.</i>	lemmikki (puistolemmikki?)	12	
<i>Narcissus sp.</i>	narsissi	8	
<i>Paeonia sp.</i>	pioni	4	
<i>Reynoutria sp.</i>	jättitatar	31-32	
<i>Rheum rhabarbarum</i>	raparperi	23	
<i>Rudbeckia laciniata</i>	syyspäivänhattu	12	
<i>Scilla siberica</i>	idänsinililja		
<i>Sedum aizoon</i>	siperianmaksaruoho	9	
<i>Sedum spurium</i>	kaukasianmaksaruoho	9	
<i>Sempervivum tectorum</i>	kattomehitähti		
<i>Tulipa sp.</i>	tulppaani	8	
<i>Vinca minor</i>	pikkutalvio	12	
Yhteensä	25		

RUOHOVARTISET LUONNONKASVIT		Biotooppi numero Inventointinumerot	Huomionarvoista (peruste)
Laji	Suomalainen nimi		
<i>Equisetum arvense</i>	peltokorte		
<i>Pteridium aquilinum</i>	sananjalka		
<i>Dryopteris filix-mas</i>	kivikkoalvejuuri		
<i>Athyrium filix-femina</i>	hiirenporras		
<i>Gymnocarpium dryopteris</i>	metsäimarre		
<i>Polypodium vulgare</i>	kallioimarre		
<i>Anemone nemorosa</i>	valkovuokko		
<i>Hepatica nobilis</i>	sinivuokko		
<i>Ranunculus polyanthemos</i>	aholeinikki		
<i>Ranunculus acris</i>	niittyleinikki		
<i>Aquilegia vulgaris</i>	lehtoakileija		
<i>Chelidonium majus</i>	keltamo		
<i>Urtica dioica</i>	nokkonen		
<i>Stellaria holostea</i>	kevättähtimö		
<i>Stellaria graminea</i>	heinätähtimö		
<i>Saponaria officinalis</i>	suopayrtti		
<i>Dianthus deltoides</i>	ketoneilikka		
<i>Atriplex prostrata</i>	isomaltsa		
<i>Polygonum aviculare</i>	pihatatar		
<i>Fallopia convolvulus</i>	kiertotatar		
<i>Rumex sp.</i>	hierakka		
<i>Rumex acetosa</i>	niittysuolaheinä		
<i>Rumex acetosella</i>	ahosuolaheinä		
<i>Hypericum perforatum</i>	mäkikuisma		
<i>Viola riviniana</i>	metsäorvokki		
<i>Viola canina</i>	aho-orvokki		
<i>Viola tricolor</i>	keto-orvokki		
<i>Alliaria petiolata</i>	litulaukka		
<i>Erysimum cheiranthoides</i>	peltoukonauris		
<i>Barbarea vulgaris</i>	peltokanankaali		
<i>Arabis glabra</i>	pölkkyruoho		
<i>Berteroa incana</i>	harmio		
<i>Erophila verna</i>	kevätkynsimö		
<i>Capsella bursa-pastoris</i>	lutukka		
<i>Thlaspi caerulescens</i>	kevätaskuruoho		
<i>Primula veris</i>	kevätesikko		
<i>Sedum telephium</i>	isomaksaruoho		
<i>Filipendula ulmaria</i>	mesiangervo		
<i>Rubus saxatilis</i>	lillukka		
<i>Rubus idaeus</i>	vadelma		
<i>Potentilla anserina</i>	ketohanhikki		
<i>Fragaria vesca</i>	ahomansikka		
<i>Fragaria muricata</i>	ukkomansikka		
<i>Alchemilla sp.</i>	poimulehti		
<i>Lupinus polyphyllus</i>	komealupiini		
<i>Vicia sepium</i>	aitovirna		
<i>Lathyrus pratensis</i>	niittynätkelmä		
<i>Trifolium repens</i>	valkoapila		
<i>Trifolium arvense</i>	jänönapila		
<i>Trifolium pratense</i>	puna-apila		
<i>Lotus corniculatus</i>	keltamaite		
<i>Epilobium angustifolium</i>	maitohorsma		
<i>Oxalis acetosella</i>	käenkaali		

<i>Geranium sylvaticum</i>	metsäkurjenpolvi		
<i>Erodium cicutarium</i>	peltokurjennokka		
<i>Anthriscus sylvestris</i>	koiranputki		
<i>Aegopodium podagraria</i>	vuohenputki		
<i>Symphytum officinale</i>	rohtoraunioyrtti		
<i>Myosotis arvensis</i>	peltolemmikki		
<i>Myosotis ramosissima</i>	mäkilemmikki		
<i>Lamium album</i>	valkopeippi		
<i>Glechoma hederacea</i>	maahumala		
<i>Prunella vulgaris</i>	niittyhumala		
<i>Verbascum thapsus</i>	ukontulikukka		
<i>Scrophularia nodosa</i>	syyläjuuri		
<i>Linaria vulgaris</i>	kannusruoho		
<i>Veronica officinalis</i>	rohtotädyke		
<i>Veronica chamaedrys</i>	nurmitädyke		
<i>Euphrasia</i> sp.	silmäruoho		
<i>Plantago major</i>	piharatamo		
<i>Solidago virgaurea</i>	kultapiisku		
<i>Solidago canadensis</i>	kanadanpiisku		
<i>Conyza canadensis</i>	kanadankoiransilmä		
<i>Achillea ptarmica</i>	ojakärsämö		
<i>Achillea millefolium</i>	siankärsämö		
<i>Tanacetum vulgare</i>	pietaryrtti		
<i>Leucanthemum vulgare</i>	päivänkakkara		
<i>Artemisia vulgaris</i>	pujo		
<i>Tussilago farfara</i>	leskenlehti		
<i>Arctium tomentosum</i>	seittitakiainen		
<i>Cirsium vulgare</i>	piikkiohdake		
<i>Cirsium arvense</i>	pelto-ohdake		
<i>Centaurea jacea</i>	ahdekaunokki		
<i>Centaurea montana</i>	vuorikaunokki		
<i>Mycelis muralis</i>	jänönsalaatti		
<i>Taraxacum</i> sp.	voikukka		
<i>Hieracium</i> sp.	keltano		
<i>Pilosella officinarum</i>	huopakeltano		
<i>Paris quadrifolia</i>	sudenmarja		
<i>Convallaria majalis</i>	kielo		
<i>Polygonatum odoratum</i>	kalliokielo		
<i>Maianthemum bifolium</i>	oravanmarja		
<i>Allium schoenoprasum</i>	ruoholaukka, ruohosipuli		
<i>Lilium martagon</i>	varjolilja		
<i>Gagea lutea</i>	isokäenrieska		
<i>Carex digitata</i>	sormisara		
<i>Festuca rubra</i>	punanata		
<i>Festuca ovina</i>	lampaannata		
<i>Poa annua</i>	kylänurmikka		
<i>Poa pratensis</i>	niittynurmikka		
<i>Dactylis glomerata</i>	koiranheinä		
<i>Melica nutans</i>	nuokkuhelmikkä		
<i>Elymus repens</i>	juolavehnä		
<i>Anthoxanthum odoratum</i>	tuoksusimake		
<i>Agrostis capillaris</i>	nurmirölli		
<i>Calamagrostis epigejos</i>	hietakastikka		
<i>Calamagrostis arundinacea</i>	metsäkastikka		
<i>Alopecurus pratensis</i>	nurmipuntarpää		
Yhteensä	108		

Pitäjänmäen asemapuisto				Liite nro 4	14.2.2022
Susanna Pimenoff, Luontotieto Keiron Oy, susanna.pimenoff@keiron.fi					
KUVAT					
Kuva nro	Päiväys	Kasvin nro	Laji	Suomalainen nimi	Kuvan sisältö
2	16.8.2021	2			kuiva niitty
9	16.8.2021	9	<i>Sedum aizoon</i>	siperianmaksaruoho	versoja
11	16.8.2021	11			pihakiveyksestä koilliseen näkyviä perennoja
12	16.8.2021	12		rakuuna	perennapenkki
12_2	10.6.2021	12			
18	20.8.2021		<i>Koenigia divaricata</i>	kaitaröyhytatar	kukkiva yksilö asemarakennuksen pohjoispuolella
23	29.6.2021	23	<i>Rosa vosagiaca</i>	heleäorjanruusu	pensas
23_2	29.6.2021	23	<i>Rosa vosagiaca</i>	heleäorjanruusu	lehtien alaosat
28_1	16.8.2021	28	<i>Ribes niveum</i>	lumiherukka	lehtiä
28_2	16.8.2021	28	<i>Ribes niveum</i>	lumiherukka	oksia
28_3	16.8.2021	28	<i>Ribes niveum</i>	lumiherukka	pensaan tyvi
29	10.6.2021	29	<i>Koenigia divaricata</i>	kaitaröyhytatar	
30	10.6.2021	30	<i>Koenigia x fennica</i>	suomenröyhytatar	
31_1	16.8.2021	31	<i>Spiraea salicifolia</i> -ryhmä	pajuangervo	pensaan kasvupaikkka
31_2	16.8.2021	31	<i>Spiraea salicifolia</i> -ryhmä	pajuangervo	nuori verso
31_3	16.8.2021	31	<i>Spiraea salicifolia</i> -ryhmä	pajuangervo	versoja
37	7.6.2021	37	<i>Syringa vulgaris</i>	pihasyreeni	haalean liila kukinto, tertut parillisia
41	10.6.2021	41	<i>Rhododendron</i> sp.	alppiruusu	vuokralaisen istuttama, nuori pensas
53_1	13.8.2021	53	<i>Spiraea</i> sp.	angervo	
53_2	13.8.2021	53	<i>Spiraea</i> sp.	angervo	
61	13.8.2021	61	<i>Acer tataricum</i> ssp. <i>tataricum</i>	tataarivaahtera	
66	7.6.2021	66	<i>Berberis x ottawensis</i> 'Superba'	hurmehappomarja	
83	13.8.2021	83	<i>Acer tataricum</i> ssp. <i>tataricum</i>	tataarivaahtera	
83	13.8.2021	83	<i>Acer tataricum</i> ssp. <i>tataricum</i>	tataarivaahtera	
92	16.8.2021	92	<i>Crataegus affinis flabellata</i> var. <i>grayana</i>	aitaorapihlaja	karvaiset marjat!?
99	7.6.2021	99	<i>Lonicera tatarica</i> -risteymäryhmä	rusokuusama -ryhmä	kukkiva verso
100	10.6.2021	100	<i>Pinus sylvestris</i>	metsämänty	asemapäällikön talon sisäänvalo
135_1	7.6.2021	135	<i>Syringa josikaea</i>	unkarinsyreeni	tyvi ja vaakaoksat
135_2	10.6.2021	135	<i>Syringa josikaea</i>	unkarinsyreeni	kukkiva pensas eteläpuolelta
165	20.8.2021	165	<i>Amelanchier spicata</i>	isotuomipihlaja	asema-aukion pohjoisreuna
179_1	20.8.2021	179	<i>Tilia</i> c.f. <i>cordata</i>	metsälehmus	latvus
179_2	20.8.2021	179	<i>Tilia</i> c.f. <i>cordata</i>	metsälehmus	ylempää otetun näytteen lehtien alapinta

179_3	20.8.2021	179	<i>Tilia c.f. cordata</i>	metsälehmus	runko
260_1	16.6.2021	260	<i>Tilia x europaea</i>	puistolehmus	ylhäältä otetun näytteen lehtien alapinta
260_2	16.6.2021	260	<i>Tilia x europaea</i>	puistolehmus	ylhäältä otetun näytteen lehtien yläpinta
325	7.6.2021	325	<i>Lonicera x notha</i>	perhokuusama	kukkiva verso
327	7.6.2021	327	<i>Lonicera x notha</i>	perhokuusama	kukkiva verso
371	10.6.2021	371	<i>Lonicera x bella</i>	sirokuusama	kukkiva verso
381	10.6.2021	381	<i>Lonicera tatarica</i> - risteymäryhmä	rusokuusama -ryhmä	kukkiva verso
382_1	10.6.2021	382	<i>Lonicera tatarica</i> - risteymäryhmä	rusokuusama -ryhmä	kukkiva verso
382_2	10.6.2021	382	<i>Lonicera tatarica</i> - risteymäryhmä	rusokuusama -ryhmä	kukkiva verso
385_1	7.6.2021	385	<i>Lonicera x bella</i>	sirokuusama	kukkiva verso
385_2	7.6.2021	385	<i>Lonicera x bella</i>	sirokuusama	kukkiva verso
385_3	7.6.2021	385	<i>Lonicera x bella</i>	sirokuusama	kukkiva verso
414_1	20.8.2021	414	<i>Tilia platyphyllos</i>	isolehtilehmus	ylhäältä otetun näytteen lehtien alapinta
414_2	20.8.2021	414	<i>Tilia platyphyllos</i>	isolehtilehmus	ylhäältä otetun näytteen lehtien yläpinta
425	29.6.2021	425	<i>Rosa nitida</i>	nukkeruusu	kukkiva verso

Helsinki

Kaupunkiympäristön toimiala

www.hel.fi

sähköposti: etunimi sukunimi@hel.fi

KAUP.OSA, OSA-ALUE

46. Pitäjänmäki

PITÄJÄNMÄEN ASEMA

Kasvillisuusinventointi

MK 1:500	LIITTYY	00000/000	NRO VIO 6261/1	KHS		
	KORVAA	00000/000		KYLK		
	KORVATTU	00000/000	TASOKOORDINAATISTO: ETRS-GK25 KORKEUSJÄRJESTELMÄ: N2000	HYV.		
	ASEMAKAAVA	3669		TARK.	1.4.2022	S. Tegel
	LIIKENNES.	00000		PROJ.	1.4.2022	S. Tegel
maisema-arkkitehtitoimisto			HYV.	31.3.2022	N. Alapeteri	
NÄKYMÄ oy			TARK.	31.3.2022	N. Alapeteri	
Mechelininkatu 34 B, 00260 Helsinki, p. 09-622 717 27			LAAT.	31.3.2022	S. Pimenoff, K. Kyyhkynen	

KEIRON

Helsinki

